

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

dokonanej w dniach 21-22 kwietnia 2017 r. na kierunku
bezpieczeństwo narodowe **prowadzonym**
na Wydziale Studiów Społecznych
Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	6
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	8
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	9
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	13
Dobre praktyki	13
Zalecenia	13
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	14
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	14
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	18
Dobre praktyki	19
Zalecenia	19
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	19
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	25
Zalecenia	25
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	29
Zalecenia	29
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	36

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	39
Dobre praktyki	39
Zalecenia	39
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	40
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	42
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	44
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	44
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	47
Dobre praktyki	47
Zalecenia	47
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	48
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Mariusz Zieliński, członek PKA

członkowie:

1.dr hab. Andrzej Urban, członek PKA

2.dr hab. Zbigniew Ciekankowski, ekspert PKA

3.Artur Gawryszewski, ekspert ds. postępowania oceniającego4.Robert Krzyszcak, ekspert ds. pracodawców

5. Bartłomiej Majewski, ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *bezpieczeństwo narodowe* prowadzonym na Wydziale Studiów Społecznych Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi. Poprzednia ocena jakości kształcenia na ww. kierunku została przeprowadzona w 2011 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. Ocena dotyczyła wówczas jedynie studiów pierwszego stopnia. Uczelnia, mając jednocześnie uprawnienie do kształcenia na tym kierunku na Wydziale Studiów Społecznych w Gliwicach, w roku 2014 podlegała ocenie programowej, w wyniku której także otrzymała ocenę pozytywną. W związku z tym, że sformułowane wówczas zalecenia dotyczyły kierunku (ww.), który prowadzony jest również na wydziale w Poznaniu, zdecydowana większość zaleceń, została wprowadzona (jak stwierdził ZO) również na tym kierunku w wydziale poznańskim.

W wyniku ocen przeprowadzonych w 2011 i 2014 sformułowano uwagi dotyczące: korekty nazwy wydziału, negatywnej konotacji konieczności dokumentowania przez studentów niepełnosprawnych ponoszonych kosztów z tytułu niepełnosprawności, zmniejszenia liczby prowadzonych specjalności, weryfikacji standardu karty przedmiotu, zmniejszenia liczby

godzin zajęć podczas zjazdów w ramach studiów niestacjonarnych, wątpliwości co do praktyki planowania dużych porcji zajęć z tego samego przedmiotu jednego dnia, wątpliwości co do praktyki ustalania oceny końcowej za studia (ze względu na wagi poszczególnych składników oceny), wskazania dużej liczby uwag co do jakości bazy dydaktycznej w budynkach położonych na ul. Chełmońskiego i ul. Grunwaldzkiej, zastrzeżeń co do jakości i wielkości zbiorów bibliotecznych, zastrzeżeń co do procedur potwierdzania efektów kształcenia w ramach odbywanych praktyk, wskazań na problem z rozróżnieniem opinii i recenzji pracy, zastrzeżeń co do sposobów pozyskiwania informacji o faktycznej drodze i karierze zawodowej absolwenta w kontekście uzyskanych efektów kształcenia w kontekście dalszych planów edukacyjnych i sukcesów zawodowych absolwentów, problemów z procedurą przeprowadzania egzaminów dyplomowych, jak również wątpliwości co do realności przedstawienia rozliczenia godzin studiów (w tym godzin wymagających bezpośredniego kontaktu studenta z nauczycielem) oraz naliczania punktów ECTS.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami i dokumentacji egzaminów dyplomowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także absolwentami oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I i II stopnia
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk społecznych Obszar nauk humanistycznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	Dziedzina nauk społecznych/nauki o bezpieczeństwie, nauki o polityce Dziedzina nauk prawnych/prawo Dziedzina nauk ekonomicznych/nauki o zarządzaniu Dziedzina nauk humanistycznych/historia
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia – 6 semestrów, za które student uzyskuje 180 punktów ECTS Studia II stopnia – 4 semestry, za które student uzyskuje 120 punktów ECTS
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	12 punktów ECTS/360 godzin
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia - bezpieczeństwo antyterrorystyczne - bezpieczeństwo przeciwpożarowe - bezpieczeństwo publiczne - bezpieczeństwo publiczne – specjalizacja policyjna - bezpieczeństwo zakładu pracy i BHP - obrona terytorialna Studia II stopnia - audyt i bezpieczeństwo informacji - bezpieczeństwo informacji z archiwistyką - bezpieczeństwo portów lotniczych - bezpieczeństwo publiczne - bezpieczeństwo w turystyce i transporcie - detektywistyka i wywiad - edukacja i promocja bezpieczeństwa z BHP - obrona cywilna - psychologia terroryzmu

Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia I stopnia – licencjat	
	Studia II stopnia - magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	19 nauczycieli akademickich, w tym 7 samodzielnych, oraz 12 doktorów	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	155	1038
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	92 godziny	78 godzin

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	dla I i II stopnia W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	dla I i II stopnia W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	dla I i II stopnia W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

.....

.....

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe na studiach I i II stopnia nawiązuje do misji i strategii Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa oraz strategii Wydziału Studiów Społecznych w Poznaniu, a także do polityki jakości. Strategia Uczelni została uchwalona na posiedzeniu Senatu w dn. 26 września 2011 r. (Uchwała Senatu nr 16/2011 z dn. 26 września 2011 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa). Podobnie Strategia Wydziału została udoskonalona i zatwierdzona uchwałą Rady Wydziału nr 03/10/2016 z dn. 26 września 2016 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji strategii wydziału na lata 2012-2017. Zarówno strategia Uczelni, jak i Wydziału zawierają następujące elementy: horyzont czasowy obejmujący lata 2012-2017, misję i wizję, analizę SWOT, cele strategiczne, elementy strategii rozwoju, zadania i efekty strategii rozwoju oraz wdrażanie strategii rozwoju. Z kolei polityka jakości kształcenia została zatwierdzona uchwałą Senatu nr 09/2016 z dn. 06 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia Polityki jakości (a w tym Polityki jakości kształcenia) Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu po uwagach Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej. W dokumentacji Senatu oraz Rady Wydziału znajdują się protokoły posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższych sprawach.

Mając powyższe na uwadze, koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów I i II stopnia nawiązuje do misji Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa, której wyrazem jest stworzenie przyszłym absolwentom możliwości uzyskania kompetencji zawodowych zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy. Stąd głównymi założeniami misji

realizowanymi przez koncepcję kształcenia są upowszechnianie humanistycznych wartości, kształcenie studenta na miarę potrzeb gospodarki oparte na profesjonalnej wiedzy i szerokich umiejętnościach praktycznych pozwalających na efektywne konkurowanie na rynku pracy, dbałość o to, aby absolwenci mieli szerokie horyzonty i wysokie kompetencje zawodowe oraz społeczne, pozwalające na samodzielność i przedsiębiorczość w pracy, a także ciekawość, chęć doskonalenia i umiejętności organizacyjne, propagowanie bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa człowieka, oraz kształcenie i wychowanie dla bezpieczeństwa.

1.2.

Kierunek bezpieczeństwo narodowe jest odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie na kompetentnych specjalistów z obszaru bezpieczeństwa. Złożoność współczesnego świata wymusza na nas zapewnienie bezpieczeństwa obywateli Polski, praw człowieka i podstawowych wolności, demokratycznego porządku w kraju, stworzenia niezakłóconych warunków do cywilizacyjnego i gospodarczego rozwoju Polski, wzrostu dobrobytu obywateli, ochrony dziedzictwa narodowego i tożsamości narodowej, a także realizacji zobowiązań sojuszniczych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu na kierunku bezpieczeństwo narodowe kształci specjalistów przygotowanych do wykonywania przewidywanego zawodu, w tym uzyskujących uprawnienia zawodowe oraz pogłębiających wykształcenie kierunkowe na realizowanych specjalnościach. Zarówno na studiach licencjackich, jak i magisterskich, studenci kształceni są na specjalnościach z szeroko pojętego bezpieczeństwa narodowego z uwzględnieniem bezpieczeństwa w obszarze regionalnym, narodowym i lokalnym. Wychodząc z kolei naprzeciw potrzebom szerokiego otoczenia społecznego, gospodarczego i kulturowego Wydział Studiów Społecznych WSB w Poznaniu nieustannie rozwija kierunek studiów bezpieczeństwo narodowe. Plan rozwoju kierunku bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów I i II stopnia zakłada uwzględnianie w programach kształcenia tendencji i zmian zachodzących w dziedzinach i dorobku naukowym dyscyplin fundamentalnych dla kierunku: nauk o bezpieczeństwie i nauk o polityce, ale i dyscyplin pokrewnych, takich jak prawo, nauki o zarządzaniu i historia, wzrost liczby i poziomu różnych form działalności naukowo-badawczej realizowanej w oparciu o różnorodne modele badawcze oparte na dziedzinach nauk podstawowych dla kierunku studiów, tj. nauk o bezpieczeństwie i nauk o polityce, a także rozszerzenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, w tym współpracy międzynarodowej. Perspektywy rozwoju kierunku opierają się na założeniu, że sprawna

i efektywna organizacja Wydziału oraz podejmowanych działań w ramach realizowanego kierunku powinna doprowadzić, w ciągu najbliższych lat, do uzyskania zakładanych mierzalnych efektów jego działania.

1.3.

Kształcenie na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest realizowane w oparciu o program studiów, w tym plan studiów opracowany zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym dla danego rocznika. Senat Uczelni podjął stosowne uchwały w sprawie określenia opisów efektów kształcenia, a następnie Rada Wydziału uchwaliła program studiów, w tym plan studiów dla ocenianego kierunku studiów. Uczelnia, w wyniku zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej, wprowadziła od edycji 2014 efekty specjalnościowe odnoszące się do efektów kierunkowych. Stąd ich określenie nastąpiło na posiedzeniu Senatu w dniu 22 września 2014 r. Opracowane efekty kształcenia są zatem konsekwencją zarówno przyjętej koncepcji kształcenia, jak również wyrazem działań rozwojowych mających między innymi na celu dostosowanie efektów kształcenia do zmieniającego się rynku pracy. Obecnie Uczelnia ma przygotowaną propozycję do określenia przez Senat Uczelni nowych efektów kształcenia, co jest związane z wprowadzeniem od 1 października 2016 r. nowelizacji ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 z późn. zm.), ustawy *O Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 64 i 1010) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 26 września 2016 r. w sprawie *charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8*.

Z kolei matryca efektów kształcenia osiągniętych na studiach I i II stopnia zawiera rozkład efektów kierunkowych na trzy moduły: moduł przedmiotów kształcenia podstawowego, moduł przedmiotów kierunkowych oraz moduł przedmiotów specjalnościowych i zajęć warsztatowych. Rozkład kierunkowych efektów kształcenia i wyodrębnienie efektów specjalnościowych jest uwarunkowany specyfiką treści i metodyki kształcenia przedmiotów wykładanych w ramach modułów specjalnościowych. Zawarte w sylabusach efekty przedmiotowe zawierają bezpośrednie wskazania odnoszące je do efektów kierunkowych... Przyjęcie powyższej zasady odnośnie liczby efektów kształcenia sprawiło, że stała się ona racjonalna i możliwa do osiągnięcia. Skala trudności efektów jest wyważona, dzięki czemu jest możliwe osiągnięcie wszystkich efektów na akceptowalnym poziomie z uwzględnieniem możliwości najsłabszych studentów. Kierunkowe, specjalnościowe i przedmiotowe

(szczegółowe) efekty kształcenia tworzą spójny układ efektów połączonych merytorycznie zasadą wynikania i ukonkretniania efektów od obszarowych do przedmiotowych. W programie kształcenia przewidziano również sposób oceny osiągniętych efektów, jak i narzędzia weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia zaprogramowanych dla praktyk zawodowych, które są adekwatne merytorycznie i metodycznie do sformułowanych w ten sposób efektów. Ponadto przy formułowaniu efektów kształcenia zastosowano język (terminologię i aparat kategoryjny) typowy dla języka nauki wskazanych dyscyplin naukowych.

Jak wynika z powyższego, efekty kształcenia stanowią podstawę kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Dostosowany jest do nich program studiów, w tym plan studiów. Efekty kształcenia są spójne z treściami kształcenia i metodami dydaktycznymi. Przedstawione w programie kształcenia efekty kształcenia zostały opracowane w wyniku współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz uwzględniają wyniki monitoringu karier zawodowych absolwentów i analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z oczekiwaniami rynku pracy, w związku z czym przedstawione program kształcenia, a w nim zaprogramowane efekty kształcenia dobrze wkomponują się w zapotrzebowanie pracodawców na specjalistów w obszarze bezpieczeństwa narodowego oraz umożliwiają zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie aktywności badawczej. Zestaw efektów kształcenia dla kierunku bezpieczeństwo narodowe (edycja 2014) na poziomie studiów I stopnia składa się z 41 efektów (17 efektów w obszarze wiedzy, 16 w obszarze umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych), natomiast zestaw efektów kształcenia dla edycji 2015 i 2016 dla studiów I stopnia składa się z 39 efektów (15 efektów w obszarze wiedzy, 16 w obszarze umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych), natomiast dla studiów II stopnia z 41 efektów (15 w zakresie wiedzy, 17 w odniesieniu do umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych). Wszystkie kierunkowe efekty kształcenia opracowane dla kierunku bezpieczeństwo narodowe (studia I i II stopnia – edycje 2014, 2015 i 2016) są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszarów nauk społecznych i humanistycznych dla profilu praktycznego – dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie *Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* (Dz. U. z 2011 r. nr 253 poz. 1520) i odpowiadają warunkom prowadzenia studiów określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie *warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). Uczelnia określiła również dla kierunku bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów I i II stopnia efekty specjalnościowe, które są z kolei spójne z efektami kierunkowymi. Senat

Uczelni wskazał umiejscowienie programu kształcenia w obszarach wiedzy oraz dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych adekwatnie do założonych efektów kształcenia, które można określić jako zrozumiałe i pozwalające stworzyć system ich weryfikacji. Ponadto zostały opracowane w taki sposób, aby ich zakres i skala ich trudności była odpowiednia do danego poziomu kwalifikacji studiów pierwszego i drugiego stopnia. Charakteryzuje je również walor praktyczny (od edycji 2015) adekwatny do prowadzonego przez Wydział profilu kształcenia. Opracowane efekty kształcenia są wynikiem przyjętej koncepcji kształcenia dla kierunku bezpieczeństwo narodowe o profilu praktycznym oraz wyrazem działań rozwojowych podjętych przez władze Uczelni i Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku studiów bezpieczeństwo narodowe na studiach I i II stopnia nawiązuje do misji i strategii Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa oraz strategii Wydziału Studiów Społecznych w Poznaniu, a także do polityki jakości, a w tym polityki jakości kształcenia.

Kształcenie na kierunku bezpieczeństwo narodowe jest realizowane w oparciu o program studiów, w tym plan studiów opracowany zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym dla danego rocznika.

Plan rozwoju kierunku bezpieczeństwo narodowe na poziomie studiów I i II stopnia zakłada uwzględnianie w programach kształcenia tendencji i zmian zachodzących w dziedzinach i dorobku naukowym dyscyplin fundamentalnych dla kierunku: nauk o bezpieczeństwie i nauk o polityce, ale i dyscyplin pokrewnych, takich jak prawo, nauki o zarządzaniu i historia;

Dobre praktyki

Nie wykazano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Kierunkowe efekty kształcenia na poziomie pierwszego i drugiego stopnia odnoszą się (na studiach drugiego stopnia sformułowane efekty kształcenia odnoszą się do pogłębionej wiedzy i uwzględniają zaawansowane umiejętności) do zakresów obszarów nauk społecznych i humanistycznych i kładą nacisk na wiedzę, umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne ściśle powiązane z koncepcją, kierunkiem, poziomem oraz profilem kształcenia. Celem ogólnym kształcenia na studiach pierwszego stopnia, na kierunku bezpieczeństwo narodowe, jest przekazanie kompleksowej wiedzy (w zdobywaniu której za punkt wyjścia należy przyjąć wiedzę ogólną z dziedziny nauk społecznych) i umiejętności praktycznych głównie z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz kształtowanie krytycznego rozumienia zjawisk i procesów społecznych, psychospołecznych oraz organizacyjnych. To jednocześnie przygotowuje studentów do wykonywania funkcji doradczych i administracyjnych na różnych szczeblach administracji publicznej. Ich główne zadanie to maksymalizacja bezpieczeństwa mieszkańców społeczności lokalnych poprzez inicjowanie i wdrażanie planów i programów integrujących istniejące systemy i struktury oraz kształtowanie środowiska maksymalnie utrwalającego poczucie bezpieczeństwa. Ważnym elementem jest również kształtowanie wrażliwości etyczno-społecznej, otwartości na racje drugiej strony, zaangażowania i poczucia odpowiedzialności w środowisku pracy i poza nim. Niezwykle istotne jest również uświadomienie potrzeby i rozwinięcie umiejętności uczenia się przez całe życie oraz rozwoju osobistego. Zdobyte kwalifikacje umożliwiają zatrudnienie absolwenta w: strukturach administracji publicznej na stanowiskach kierowniczych, organizacjach działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego, narodowego i międzynarodowego, instytutach naukowo-badawczych, oświatowych oraz akademickich zajmujących się problematyką bezpieczeństwa.

Celem ogólnym kształcenia na studiach drugiego stopnia, na kierunku bezpieczeństwo narodowe, jest przekazanie kompleksowej wiedzy i umiejętności praktycznych głównie z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz przygotowanie absolwentów do pracy na stanowiskach związanych z bezpieczeństwem narodowym i obronnością, wykonywania funkcji doradczych i administracyjnych na różnych szczeblach administracji publicznej. Ich głównym zadaniem jest maksymalizacja bezpieczeństwa mieszkańców społeczności lokalnych poprzez inicjowanie i wdrażanie planów i programów integrujących istniejące systemy i struktury oraz kształtowanie środowiska maksymalnie utrwalającego poczucie bezpieczeństwa. Absolwenci posiadają rozszerzoną – w stosunku do studiów pierwszego stopnia – wiedzę i umiejętności twórczego rozwiązywania problemów bezpieczeństwa narodowego oraz profesjonalnych działań związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa, inicjowaniem i wdrażaniem planów i programów na wypadek sytuacji kryzysowych oraz kształtowania poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli. Są również zaopatrzeni w profesjonalny warsztat i umiejętności praktyczne (uwzględniając również aspekty psychologiczne, etyczne i moralne), pozwalające na ustawiczny rozwój osobisty i zawodowy, pracę w grupach oraz instytucjach związanych z szeroko pojmowanym bezpieczeństwem. Zdobyte kwalifikacje umożliwiają zatrudnienie absolwentów w: administracji rządowej i samorządowej oraz służbach mundurowych (Siły Zbrojne RP, policja, państwowa straż pożarna, straż graniczna), organizacjach działających na rzecz bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, instytutach naukowo-badawczych, oświatowych oraz akademickich zajmujących się problematyką bezpieczeństwa. Absolwenci będą posiadali nawyki ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego oraz będą przygotowani do podejmowania wyzwań badawczych i podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich).

Dobór treści programowych na kierunku bezpieczeństwo narodowe (studia pierwszego i drugiego stopnia) jest zgodny z opracowanymi kierunkowymi i specjalnościowymi efektami kształcenia, uwzględniając zarówno aktualny stan wiedzy w zakresie wybranych aspektów bezpieczeństwa narodowego, jak i prognozowane kierunki rozwoju badań nad bezpieczeństwem. i Dobór aktualnych treści jest efektem prac interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w tym między innymi Rady Pracodawców ds. oceny praktycznego kształcenia studentów, nauczycieli akademickich będących specjalistami w danej dyscyplinie naukowej, Centrum Jakości Kształcenia oraz Rady ds. jakości kształcenia (powstały wskutek rekomendacji ZO PKA) oraz wydziałowych Komisji ds. jakości kształcenia, powołanych zarządzeniem rektora nr 028/03/2015 z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie powołania Rady ds.

jakości kształcenia oraz wydziałowych Komisji ds. jakości kształcenia, których zadaniem jest zapewnianie adekwatnego poziomu jakości kształcenia. Treści programowe zakładają między innymi zdobycie przez studentów wiedzy z zakresu zarządzania (administrowania) bezpieczeństwem w miastach, powiatach i gminach; kształcenie kompetencji w zakresie rozumnego przywództwa; rozwijanie wrażliwości etycznej i estetycznej studentów oraz nabywanie praktycznych umiejętności w zakresie ewaluacji, wartościowania zjawisk społecznych i kulturowych; ukształtowanie i rozwijanie umiejętności komunikowania się społecznego, wypowiedzania się, negocjacji oraz rozumienia przekazów społecznych i medialnych; kształtowanie postawy aksjologicznej studentów na rzecz realizacji w ich życiu i przyszłej pracy zawodowej takich wartości jak: podmiotowy stosunek do człowieka, honor, godność i odpowiedzialność. Kluczowe treści kształcenia w oparciu o aktualny stan wiedzy w aspekcie bezpieczeństwa narodowego, zapewniają przyswojenie wymaganych wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Program kształcenia kładzie nacisk na szczególnie ważne umiejętności praktyczne niezbędne w przyszłej pracy zawodowej. Jego konstrukcja jest spójna i logiczna oraz umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia.

2.2.

Program kształcenia dla kierunku bezpieczeństwo narodowe począwszy od roku akademickiego 2012/2013 został dostosowany do rozporządzenia Ministra Nauki I szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 r. w *sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* (Dz. U. z 2011 r. nr 253 poz. 1520). Uczelnia, opracowała plan studiów w postaci tabelarycznej zawierający kolumny: przedmiotów, godzin dydaktycznych, rozkładu rodzajów i form zajęć w semestrach oraz punktacji ECTS. W planie studiów wyodrębniono trzy moduły: przedmiotów kształcenia podstawowego, kierunkowego i specjalnościowego. Sekwencja przedmiotów zapewnia ciągłość kształcenia na kierunku oraz postęp w indywidualnym rozwoju studenta. Moduł przedmiotów do wyboru pozwala z kolei na specjalizację kształcenia w jego oferowanych formach. Z kolei metodyka przygotowywania efektów kształcenia opiera się na przyporządkowaniu do nich przedmiotów i treści kształcenia oraz sposobu ich realizacji. Całość efektów wraz z przyporządkowaniem ich do poszczególnych przedmiotów zawierają matryce efektów kształcenia. Do opisów efektów kształcenia, planów studiów, matryce efektów kształcenia i sylabusów tak przyporządkowano treści kształcenia, aby student mógł osiągnąć wszystkie zamierzone efekty kształcenia. Matryce efektów kształcenia wykazują, iż wszystkie zamierzone efekty kształcenia zostały

wprowadzone do procesu kształcenia oraz przyporządkowane do odpowiednich przedmiotów, czego wyraz znajduje się w przedstawionych sylabusach przedmiotów.

2.3.

Wstęp na studia w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu jest wolny, a o przyjęciu na studia decyduje kolejność złożenia kompletnych dokumentów. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się każdy, kto posiada świadectwo dojrzałości oraz spełnia wymagania określone w *Statucie Uczelni i Regulaminie studiów*. O przyjęcie na studia drugiego stopnia może ubiegać się każdy, kto posiada dyplom studiów pierwszego stopnia oraz spełnia wymagania określone w *Statucie Uczelni i Regulaminie studiów*.

Warunki oraz tryb rekrutacji są zawarte w uchwałach Senatu i zarządzeniach rektora. Uchwała Senatu nr 50/2014 z dn. 16 grudnia 2014 r. oraz zarządzenie rektora nr 088/07/2016 z dnia 07 lipca 2016 roku określają między innymi warunki, tryb i organizację rekrutacji na studia w roku akademickim 2016/2017. Natomiast uchwała Senatu nr 39/2016 z dn. 19 grudnia 2016 r. oraz zarządzenie nr 033/03/2017 z dnia 06 marca 2017 roku określają między innymi warunki, tryb i organizację rekrutacji na studia w roku akademickim 2017/2018 z uwzględnieniem możliwości przeprowadzenia rekrutacji uzupełniającej dla absolwentów, którzy ubiegali się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia na danym kierunku studiów na rok akademicki, na który jest przeprowadzana rekrutacja, oraz których wynik egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów został podwyższony w wyniku odwołania. Dostosowano zatem tryb rekrutacji do wymogów ostatniej nowelizacji ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 z późn. zm.), dotyczących możliwości przeprowadzenia rekrutacji uzupełniającej dla abiturientów odwołujących się od wyników matur. Decyzję o przyjęciu na studia podejmuje dziekan Wydziału. Od decyzji dziekana przysługuje odwołanie do rektora w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Po rozpatrzeniu odwołania w tym trybie, decyzja rektora jest ostateczna. Przyjętym w poczet studentów Uczelni zostaje każdy, kto został wpisany na listę przyjętych na studia, odbył immatrykulację oraz złożył ślubowanie, którego treść określa *Statut Uczelni*.

Uczelnia każdego roku przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne w dwóch naborach: październikowym i marcowym. Rekrutacja na rok akademicki 2016/2017 na studia od 01.10.2016 r. rozpoczęła się w dniu 01.04.2016 r., a zakończyła w dn. 31.10.2016 r. Natomiast nabór na studia od marca 2017 r. obejmuje termin od 01.01.2017 r. do 31.03.2017 r. Z kolei rekrutacja na rok akademicki 2017/2018 r. rozpoczęła się w dniu 01.04.2017 r., a

zakończy z dniem 31.10.2017 r. Natomiast nabór na studia od marca 2018 r. będzie prowadzony w terminie od 01.01.2018 r. do 31.03.2018 r. Wyżej podane terminy dotyczą zarówno rekrutacji tradycyjnej, jak i elektronicznej (on-line). Uzasadnione jest, choć nie podlega weryfikacji w procesie rekrutacji, aby kandydat na studia pierwszego stopnia posiadał wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne ze szkoły średniej niezbędne do kontynuowania kształcenia na kierunku, a w szczególności: rozumiał istotę podstawowych zjawisk społecznych, potrafił identyfikować, formułować oraz rozwiązywać problemy praktyczne w obszarze bezpieczeństwa; znał podstawowe problemy administracyjne, społeczno-polityczne oraz gospodarcze kraju; potrafił skutecznie działać zespołowo oraz umiał posługiwać się sprawnością krytycznego rozumienia wiedzy i jej praktycznego wykorzystywania. W przypadku studiów drugiego stopnia pożądane jest, aby wykazywał się powyższymi kompetencjami w stopniu pogłębionym.

Uczelnia uregulowała (Uchwała nr 59/2014 z 16 grudnia 2014 r.) organizację potwierdzania efektów uczenia się. Dotychczas nie korzystano z ww. przepisów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem kierunku bezpieczeństwo narodowe.

Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia. W tym kontekście cenna jest (rekomendowana przez ZO PKA) poprawa organizacji przeprowadzania praktyk poprzez wprowadzenie *Etapowej Karty Przebiegu Praktyk Zawodowych*.

Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe.

Dobre praktyki

- Jako dobrą praktykę (2017) należy rekomendować wypracowanie przez Uczelnię tzw. *Etapowej Karty Przebiegu Praktyk Zawodowych*

Zalecenia

Brak.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia zostały formalnie wprowadzone wraz z Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia, który funkcjonuje w Uczelni od 2012 r. Został wprowadzony na mocy zarządzenia rektora nr 081/09/2012 z dn. 26 września 2012 r. w *sprawie wprowadzenia w życie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*. Jednakże już wcześniej miało miejsce projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia, ale odbywało się ono w praktyce i nie było ustanowione żadnym dokumentem formalnym. Funkcjonujący od 2012 r. WSZJK do chwili obecnej był zmieniany dwa razy na mocy zarządzeń rektora: nr 081/08/2014 z dn. 12 sierpnia 2014 r. oraz nr 168/12/2016 z dn. 27 grudnia 2016 r. w *sprawie wprowadzenia w życie zmienionego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*. Warto dodać, że ta ostatnia zmiana Systemu wynikała z uwag Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej w 2015 r. dotyczących m. in. wprowadzenia odrębnego dokumentu, a mianowicie *Polityki jakości (a w tym Polityki jakości kształcenia)*, w której został sformułowany między innymi jeden z nadrzędnych celów Uczelni, jakim jest właśnie stałe zatwierdzanie, monitoring oraz okresowe przeglądanie programów kształcenia i ich efektów. Polityka jakości została wprowadzona uchwałą Senatu nr 09/2016

z dn. 06 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia *Polityki jakości (a w tym Polityki jakości kształcenia) Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu*. Niemniej zarówno w polityce jakości, jak i dwukrotnie nowelizowanym Systemie kwestia programu kształcenia jest niezmiennie istotnym aspektem mającym immanentny wpływ na zapewnienie jakości kształcenia w Uczelni.

Projektowanie programu kształcenia odbywa się w oparciu o aktualne przepisy prawa wynikające z ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 26 września 2016 r. w sprawie *warunków prowadzenia studiów* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596) oraz wskazanego powyżej *Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*. Udział w projektowaniu programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, biorą następujące grupy interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych: nauczyciele akademicy będący specjalistami w danej dyscyplinie naukowej związanej z kierunkiem studiów, prorektor ds. jakości, Centrum Jakości Kształcenia, prodziekan ds. jakości kształcenia oraz studenci (interesariusze wewnętrzni), pracodawcy oraz osoby, z którymi Uczelnia ma podpisane porozumienia o współpracy, w tym o praktykach (interesariusze zewnętrzni), oraz absolwenci Uczelni.

Jednostkami odpowiedzialnymi za nadzorowanie i koordynowanie tego procesu są prorektor ds. jakości i Centrum jakości kształcenia na poziomie Uczelnianym oraz prodziekan ds. jakości kształcenia na poziomie Wydziału. Projektowanie programu kształcenia odbywa się w Centrum Jakości Kształcenia przy współpracy specjalistów w danej dyscyplinie naukowej na podstawie: wniosków i propozycji działań udoskonalających czy też naprawczych sformułowanych przez uczelnianą Radę ds. jakości kształcenia oraz wydziałową Komisję ds. jakości kształcenia, w skład których wchodzi powyżej wskazani interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni (rada oraz komisje wydziałowe zostały powołane w wyniku zaleceń Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej w 2015 r. zarządzeniem rektora nr 028/03/2015 z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie *powołania Rady ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych Komisji ds. jakości kształcenia*. Następnie zmieniono ich skład zarządzeniem rektora nr 166/12/2016 z dn. 27 grudnia 2016 r. w sprawie *zmiany składu Rady ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych Komisji ds. jakości kształcenia*. Zadaniem wymienionych wyżej rad jest między innymi rozpatrywanie i wnoszenie wniosków dotyczących zmian w programach kształcenia oraz w procesie kształcenia, wniosków z monitoringu karier zawodowych absolwentów będącego także jednym z elementów Systemu, a wprowadzonego między innymi na mocy zarządzenia rektora nr 165/12/2016 w sprawie *zmian w treści procedury monitorowania karier zawodowych absolwentów Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa*.

W Uczelni następuje bieżące (np. poprzez zbieranie propozycji i uwag czy też obserwację i analizę realizacji programu kształcenia) i stałe (roczne) monitorowanie realizacji programu kształcenia (kiedy na podstawie wcześniejszych uwag opracowuje się całościową propozycję programu kształcenia), które jest podstawą tworzenia propozycji (przez wskazane powyżej jednostki/osoby) jego zmian. Stałe monitorowanie programu kształcenia jest realizowane poprzez analizę dokumentacji programu studiów oraz jego realizacji z uwzględnieniem takich elementów, jak np.: forma studiów, liczba semestrów i liczba punktów ECTS, moduły zajęć, sposoby weryfikowania i osiągania efektów kształcenia; wymiar, zasady i forma praktyk zawodowych; zajęcia do wyboru, efekty i matryce kształcenia, plany studiów (np. właściwy układ przedmiotów, przyporządkowanie punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów, przyporządkowanie przedmiotów do odpowiednim semestrów). W stałym monitoringu programu kształcenia uwzględnia się opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych sformułowane podczas posiedzeń Rady Wydziału, posiedzeń Senatu, posiedzenia Rady ds. jakości kształcenia w sprawie wniosków i rekomendacji wynikających z raportu z monitoringu karier zawodowych absolwentów (do 31 stycznia każdego roku), posiedzeń Rad pracodawców ds. oceny praktycznego kształcenia studentów odbywających się z reguły raz lub dwa razy do roku w ciągu roku akademickiego, posiedzeń Rady ds. jakości kształcenia i Komisji ds. jakości kształcenia odbywających się z reguły raz lub dwa razy do roku w ciągu roku akademickiego, całego roku akademickiego, a zgłoszone do Centrum Jakości Kształcenia przez różne grupy interesariuszy, spotkań studentów w władzami Uczelni i Wydziału czy też narad metodycznych.

Na podstawie ww. opinii Centrum Jakości Kształcenia przygotowuje program kształcenia do uchwalenia go na Radzie Wydziału, a wcześniej (w marcu lub wrześniu) do określenia efektów kształcenia przez Senat Uczelni. Jak wynika z przeprowadzonych rozmów z Władzami Uczelni, taki system pracy umożliwia skoordynowanie procesów projektowania i dostosowywania programów kształcenia na poszczególnych poziomach kształcenia i kierunkach studiów do potrzeb studentów i rynku pracy.

Podsumowując całość powyższego procesu, można stwierdzić, że monitorowanie i przegląd programu kształcenia odbywa się zatem kilkietapowo, a mianowicie: zgłaszanie przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych uwag, sugestii i propozycji zmian do Centrum jakości kształcenia (np. poprzez Radę ds. jakości kształcenia, wydziałowe Komisje ds. jakości kształcenia, Rady Pracodawców ds. oceny praktycznego kształcenia studentów, samorząd studencki, uwzględnienie wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów, narady metodyczne, Rady Wydziału), przygotowanie propozycji programu kształcenia przez

Centrum jakości kształcenia na podstawie uzyskanych uwag, sugestii i propozycji, przedstawienie propozycji prorektorowi ds. jakości, który w przypadku akceptacji programu kieruje go do zatwierdzenia przez Senat Uczelni (efekty kształcenia) i Radę Wydziału (całość programu kształcenia), dyskusja i określenie opisu efektów kształcenia przez Senat Uczelni, dyskusja i zatwierdzenie programu kształcenia przez Radę Wydziału.

Mając powyższe na uwadze, Zespół Oceniający stwierdza, że Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Poznaniu przykłada dużą uwagę aktualizowaniu programu kształcenia w taki sposób, aby był dostosowany do obecnych wymagań rynku pracy, jak również oczekiwań najważniejszej dla Uczelni grupy osób, czyli studentów.

3.2.

Udostępnianie informacji, w tym zwłaszcza na temat procesu kształcenia w Uczelni jest jednym z elementów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Głównym narzędziem przekazywania informacji jest uczelniana strona internetowa, poczta elektroniczna, a także portale społecznościowe (np. profil na facebook.pl). Jak przekazano Zespołowi Oceniającemu, Uczelnia ceni sobie jednak również udostępnianie informacji w bezpośrednim kontakcie studentów z władzami Uczelni i Wydziału (dyżury rektorskie i dziekańskie, które umożliwiają każdemu studentowi kontakt z osobami zarządzającymi Uczelnią w sprawach problematycznych i innych) pracownikami Uczelni i Wydziału czy też starostami grup uczestniczącymi na pierwszym roku studiów na początku pierwszego semestru w spotkaniu z dziekanem, na którym zapoznają się z regulacjami prawa wewnętrznego, obowiązującymi zasadami zaliczania przedmiotów oraz strukturą organizacyjną Uczelni. Na takim spotkaniu przydzielany jest również opiekun roku, za pośrednictwem którego wiedza dotycząca systemu kształcenia w Uczelni jest także skutecznie rozpowszechniana w środowisku studenckim. Najważniejsze informacje na temat procesu kształcenia są również umieszczane w gablotach uczelnianych, dziekanacie i innych jednostkach organizacyjnych Uczelni i Wydziału.

Jednakże, jak mówili studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, w celu znalezienia interesujących ich informacji najczęściej korzystają oni z uczelnianej strony internetowej. Dlatego też w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia zostały wyszczególnione jednostki odpowiedzialne za umieszczanie aktualnych informacji związanych z funkcjonowaniem Uczelni. I tak, za administrowanie główną stroną internetową Uczelni oraz koordynowanie i nadzorowanie prowadzenia pozostałych stron internetowych wybranych podmiotów Uczelni odpowiedzialne jest Centrum Promocji i Informacji podlegające

prorektorowi ds. kontaktów. Natomiast za przygotowanie i umieszczenie informacji dla studentów dotyczących procesu kształcenia, w tym efektów kształcenia na stronie internetowej odpowiedzialni są pracownicy Wydziału i Centrum Jakości Kształcenia oraz administrator strony internetowej Uczelni, a osobą odpowiedzialną za nadzór nad ich realizacją jest prorektor ds. jakości. Ponadto, w celu zapewnienia jak najwyższego poziomu treści na stronie internetowej Uczelni i ich aktualności oraz doprecyzowania zakresu odpowiedzialności co do poszczególnych podstron, wprowadzono zasady regulujące kwestię aktualizacji serwisu na mocy zarządzenia rektora nr 004/01/2014 z dnia 21 stycznia 2014 roku *w sprawie zasad aktualizacji treści zawartych na stronie internetowej Uczelni www.wsb.net.pl*. Wspomniane zarządzenie reguluje między innymi kwestię odpowiedzialności za umieszczanie aktualnych informacji na stronie internetowej na poszczególnych jej podstronach (zakładkach).

Aktualizacje oraz nowe treści są przesyłane na adres e-mailowy głównego webmastera przez przełożonych lub pracowników Wydziału, w których kompetencjach znajduje się dany obszar tematyczny. Webmaster dokonuje zmian na stronie w ciągu maksymalnie 3 dni roboczych. Do bieżącej weryfikacji treści znajdujących się na stronie www Uczelni - i zgłaszania osobom odpowiedzialnym, wskazanym w tabeli, ewentualnych niezgodności, braków - zobowiązuje się również webmasterów. Wszystkie zmiany na stronie internetowej, których wprowadzenie wynika z bieżących zarządzeń rektora - w formie kompletnej informacji przesyłane są w wersji elektronicznej przez osobę odpowiedzialną za wdrożenie oraz nadzór nad realizacją postanowień danego zarządzenia, niezwłocznie po jego wydaniu i zapoznaniu się z jego treścią. Odpowiedzialnym za nadzór nad realizacją powyższych zasad jest prorektor ds. kontaktów.

Kandydaci na studia w sposób łatwy i intuicyjny znajdą wszelkie informacje dotyczące rekrutacji na studia (Kandydat – Studia I stopnia/Studia II stopnia/Studia podyplomowe), oferty studiów (Kandydat – Oferta edukacyjna), planów studiów poszczególnych specjalności (Kandydat – Oferta edukacyjna – wybrane miasto – wybrany kierunek – wybrana specjalność – Plany studiów), opłat za studia i bonifikaty (Kandydat – Opłaty za studia/Promocje i zniżki), oraz rekrutacji on-line (z poziomu strony głównej, jak również przez zakładkę „Kandydat”). Studenci natomiast poprzez zakładkę „Student” mają dostęp do wszystkich informacji dotyczących przebiegu studiów (Student – Plany zajęć/Plany studiów/USOSweb/Centrum Spraw Studenckich/Kursy i Szkolenia/Erasmus/Niepełnosprawni/Stypendia). Każdy Wydział w zakładce „Student” posiada swoją podstronę, informującą studentów o aktualnościach Wydziału, sprawach obsługi interesantów, pracach dyplomowych (Student – WSS Poznań – Regulamin systemu

antyplagiatowego, Zagadnienia do pytań na egzamin dyplomowy, Zasady dyplomowania: procedura i terminarz dyplomowania, arkusz opinii i recenzji pracy dyplomowej, wzór edycji tekstu pracy dyplomowej, oświadczenie o samodzielnym wykonaniu pracy, System antyplagiatowy, Wzór dyplomu, Wzór suplementu, Wzór świadectwa ukończenia studiów podyplomowych i kursu) czy też sprawach administracyjno-socjalnych czy praktykach (Student – WSS Poznań – Praktyki: oferty praktyk, dokumenty do pobrania, *Regulamin studenckich praktyk zawodowych*, *Regulamin kontroli praktyk*, Sylabusy zawodowych praktyk studenckich). W zakładce tej dostępna jest również podstrona z wzorami dokumentów do pobrania (Student – WSS Poznań – Wzory dokumentów do pobrania) oraz podstrona dotycząca kierunkowych i specjalnościowych efektów kształcenia (Student – WSS Poznań – Kierunkowe efekty kształcenia: profil praktyczny - Edycja 2014, 2015 i 2016 dla wszystkich kierunków studiów oraz matryce efektów kształcenia dla wszystkich kierunków studiów). Od semestru letniego bieżącego roku akademickiego 2016/2017 sylabusy poszczególnych zajęć dydaktycznych umieszczone są na platformie e-learningowej wraz z innymi materiałami dydaktycznymi, aby studenci mogli z nich korzystać w dowolnym miejscu i czasie oraz aby cały proces dydaktyczny przebiegał sprawniej. Z kolei zakładka „USOSweb” daje możliwość zalogowania się do Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów i sprawdzenia w nim m.in. ocen i płatności za studia, a także pracy dyplomowej w Otwartym Systemie Antyplagiatowym (OSA) ściśle powiązanej z USOS-em. Od semestru letniego studenci poprzez system USOS mogą również ocenić każdego nauczyciela akademickiego i prowadzone przez niego zajęcia dydaktyczne, wypełniając ankietę na temat zajęć. Ta ostatnia zmiana nastąpiła w wyniku uwag Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, obejmując procesem ewaluacji wszystkich nauczycieli akademickich w danym roku. Z kolei pracownicy Uczelni poprzez zakładkę „Pracownik” mogą zalogować się do USOSweb, zapoznać z planami zajęć, aktualnymi programami naukowymi, stypendiami oraz mają także możliwość pobrania dokumentacji dydaktycznej. Pracownik w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów może także sprawdzić, z jakimi grupami ma konkretne zajęcia; pobrać listę studentów z danej grupy oraz wypełnić i wydrukować protokół zaliczenia danego przedmiotu.

Oprócz wymienionych powyżej grup odbiorców i ich spersonalizowanych zainteresowań, wszyscy odwiedzający stronę internetową mogą w łatwy sposób zapoznać się z powyższymi informacjami, aktualnościami dotyczącymi Uczelni, ze strukturą organizacyjną, z partnerami Uczelni, z działalnością wydawniczą Uczelni i konferencjami organizowanymi przez Szkołę, a z poziomu strony głównej w zakładce „Biblioteka” mogą sprawdzić zasób książek w danym Wydziale lub też zgłosić propozycję zakupu książki po wypełnieniu elektronicznego

formularza „Zaproponuj książkę”. Aby zwiększyć informatyzację Biblioteki, Uczelnia zakupiła system MAK+ i jest w trakcie jego wdrażania. Ponadto między innymi na stronie internetowej umieszczane są najważniejsze dla powyżej wymienionych grup odbiorców akty prawne (zakładka Regulacje prawne na stronie głównej) wraz z odpowiednimi uchwałami Senatu (przy aktach, przy których jest to wymagane).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia jest skonstruowany w taki sposób, aby można było stale monitorować program kształcenia z udziałem różnych grup interesariuszy w ciągu całego roku akademickiego i dzięki temu na bieżąco zgłaszać elementy, które powinny być udoskonalone czy też zmienione.

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji, kandydaci na studia, studenci, nauczyciele akademicy i absolwenci Uczelni mają powszechny dostęp do informacji dotyczących procesu kształcenia, a zatem obejmuje on wszystkie zainteresowane grupy odbiorców.

Dobre praktyki

Nie wykazano.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1

Wydział Studiów Społecznych Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu do minimum kadrowego na studiach I i II stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe o profilu praktycznym przedstawił 21 nauczycieli akademickich. Efekty kształcenia przypisano dwóm obszarom wiedzy to jest obszarowi nauk humanistycznych i nauk społecznych. Do minimum kadrowego Zespół Oceniający PKA zaliczył 19 nauczycieli akademickich, dla wszystkich przedstawionych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich WSB w Poznaniu stanowi podstawowe miejsce pracy. Większość nauczycieli akademickich wskazanych do minimum kadrowego ma wieloletnie doświadczenie dydaktyczne z różnych Uczelni, krajowych jak i zagranicznych. Szczegóły zawarto w tabeli 4 i 5. Minimum kadrowe nie jest stabilne. Jedynie 4 nauczycieli stanowiących minimum kadrowe jest zatrudnionych w Wydziale od kilku lat. 13 nauczycieli stanowiących minimum kadrowe zostało zatrudnionych w ostatnich dwóch latach. Trzech nauczycieli w tym dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich ma wypowiedziane umowy o pracę jeszcze w bieżącym roku akademickim. Uznać należy to za słabość. Nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy w obszarach wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia lub/i doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią związane z efektami kształcenia przypisanymi dla tego kierunku. Wszyscy nauczyciele stanowiący minimum kadrowe mają zaplanowaną właściwą liczbę godzin zajęć dydaktycznych wynikającą z § 10 ustęp 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów. Wydział zapewnił także właściwą proporcję liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów na kierunku bezpieczeństwo narodowe, o którym mowa w § 14 cytowanego rozporządzenia.

4.2

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi ponad 140 nauczycieli. Część nauczycieli także spoza minimum kadrowego jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę, ale aż 75 nauczycieli jest zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło. Proces przyjęć nauczycieli akademickich odbywa się wielostopniowo. Kandydat na nauczyciela akademickiego jest oceniany przez dziekana, komisję Rady Wydziału, kierownika katedry oraz rektora. Generalnie zajęcia są przypisane prawidłowo. Problemem jest przypisywanie zajęć praktycznych nauczycielom, którzy nie posiadają udokumentowanego doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią, związanego z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. W ocenie ZO część nauczycieli akademickich, w tym stanowiących minimum kadrowe, nie posiada doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią, które upoważniałoby tych nauczycieli do prowadzenia zajęć praktycznych, inni posiadają te doświadczenia, a nie prowadzą zajęć praktycznych. Nie dyskwalifikuje to prowadzonych zajęć, nie upoważnia do stwierdzenia o niewłaściwym przyporządkowaniu zajęć ale utrudnia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i trwoni potencjał poszczególnych nauczycieli akademickich. Na przykład prof. Kazimierz Dopierała, dr hab. Andrzej Gałęcki, dr Krzysztof Gieburowski, dr hab. inż. Piotr Kowalczak posiadają doświadczenie zdobyte poza uczelnią, a nie prowadzą zajęć praktycznych, a w większości wypadków jedynie wykłady. Z kolei dr Joannie Farysej, dr Natalii Fechner, dr Natalii Majchrzak, dr Aleksandrowi Wasiuta przypisano zajęcia praktyczne, a w ocenie zespołu oceniającego wymienieni nauczyciele akademicy nie posiadają doświadczenia praktycznego zdobytego poza uczelnią związanego z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla kierunku bezpieczeństwo narodowe.

4.3

W raporcie samooceny Uczelnia wskazała, że prowadząc politykę kadrową w całej Uczelni ale także w Wydziale Studiów Społecznych dla rozwoju kadry dydaktycznej i naukowej stosuje poniższe rozwiązania:

- włączanie poszczególnych pracowników w działalność naukowo-badawczą, dydaktyczno-wychowawczą i organizacyjną Wydziału;
- system dofinansowania prac doktorskich i habilitacyjnych;
- system wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego i naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych;

- pozyskiwanie kadry z innych ośrodków akademickich w Polsce.

Zespół wizytujący podczas spotkania z nauczycielami akademickimi Wydziału potwierdził, że wszystkie te sposoby są stosowane przez Wydział i Uczelnię. Czterdziestu dziewięciu nauczycieli akademickich obecnych na spotkaniu zwróciło uwagę na następujące kwestie:

- ważne z punktu widzenia rozwoju małych społeczności jest sytuowanie Uczelni w mniejszych miastach;
- część nauczycieli posiada olbrzymi dorobek dydaktyczny i naukowy ale z uwagi na osiągnięcie wieku uniemożliwiającego pracę w uczelniach publicznych przeniosła się do Wydziału w celu wykorzystania swojego doświadczenia dydaktycznego zdobytego w największych polskich Uczelniach, a także uczelniach zagranicznych;
- wsparcie finansowe w prowadzonych badaniach, publikacjach opłatach za poszczególne etapy postępowania o uzyskanie stopni naukowych lub całkowite opłacenie tego postępowania potwierdzało na spotkaniu wielu nauczycieli akademickich;
- dotacje celowe nie są jedynym źródłem finansowania badań naukowych. Wydział i Uczelnia aktywnie włącza się w pozyskanie środków z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. W pięciu konkursach w roku 2014 i 2015 nie udało się uzyskać finansowania projektów badawczych ani rozwojowych, jednak w roku 2015 Uczelnia otrzymała zgodnie z decyzją 3410/GG Horyzont 2020/2015/0 dofinansowanie z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- uczelnia posiada własne czasopismo (8 punktów), w którym mogą publikować nauczyciele akademicy, wskazywano także wiele przykładów dofinansowania udziału w zewnętrznych konferencjach ale tylko tych, w których publikacja referatu przynosi Uczelni punkty. Wskazywano także przykłady wsparcia udziału w konferencjach międzynarodowych.

W raporcie samooceny wskazano także liczne awanse w stopniach naukowych, a także w uzyskaniu tytułu naukowego nauczycieli akademickich i wsparcie Uczelni w tym zakresie, jednak efekt ten jest niweczony przez znaczącą fluktuację kadry. W zasadzie żaden samodzielny nauczyciel akademicki, któremu Uczelnia udzieliła wsparcia w uzyskaniu kolejnego stopnia naukowego lub tytułu naukowego nie stanowi w bieżącym

roku akademickim minimum kadrowego. W roku 2016 Wydział przeznaczył łącznie 16 930 zł na badania własne prowadzone przez trzech nauczycieli akademickich.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Studiów Społecznych Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa w Poznaniu zapewnił minimum kadrowe na kierunku bezpieczeństwo narodowe dla studiów I i II stopnia o profilu praktycznym.

Doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, a także dorobek naukowy nauczycieli wskazanych do minimum kadrowego odpowiada wymogom i potrzebom ocenianego kierunku

Wszyscy nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego są zatrudnieni na podstawowym miejscu pracy w Uczelni.

Dużą słabością jest brak stabilnego minimum kadrowego oraz sukcesywne odejścia nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

Nauczyciele stanowiący minimum kadrowe mają przypisane właściwe liczby godzin zajęć dydaktycznych.

Słabością jest forma zatrudnienia aż 75 nauczycieli akademickich na umowy o dzieło.

Słabością jest niestabilne minimum kadrowe.

Dobre praktyki

Nie wykazano.

Zalecenia

- Ustabilizować minimum kadrowe.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Na podstawie czynności, przeprowadzonych w trakcie wizytacji w a jednostce prowadzącej oceniany kierunek , potwierdzona została realizacja wielu form współpracy z otoczeniem społeczno- gospodarczym. Uczelnia posiada kilkadziesiąt umów o współpracy, z tego około 1/3 jest czynnie i systematycznie realizowana na różne sposoby. Podpisane zostały ogólne umowy o współpracy z jednostkami służb mundurowych, ratunkowych, organami samorządu terytorialnego i władz państwowych, szkołami oraz przedsiębiorstwami prywatnymi – w zakresie związanym z wizytowanym kierunkiem studiów. W ramach umów, porozumień oraz uzgodnień służbowych zostały wypracowane m. in. następujące (wymieniane poniżej) formy współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego:

Realizowana jest współpraca ze szkołami ponadgimnazjalnymi obejmująca promocję zagadnień dotyczących bezpieczeństwa poprzez prelekcje i spotkania z uczniami prowadzone przez dydaktyków uczelni, wzbogacające normalny program nauczania. Dotyczy to także organizacji konkursu „Bezpieczeństwo wokół nas”, jak również współpracy z Zespołem Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu w zakresie uruchomienia klas o profilu policyjnym (liceum), wojskowym i strażackim (technikum) – program współtworzony z uczelnią i prowadzony przez jednego z jej wykładowców. Godna szerszego propagowania jest inicjatywa założenia w 2013 roku przy WSB Akademickiej Szkoły Policealnej. Poszerza to ofertę uzyskiwania, zgodnych z „nurtem” wizytowanego kierunku studiów, kwalifikacji zawodowych (również przez studentów) takich jak np.: technik ochrony fizycznej osób i mienia (w bieżącym roku szkolnym w 31-osobowej klasie jest 17 studentów WSB), czy technik bezpieczeństwa i higieny pracy (w bieżącym roku szkolnym w 26-osobowej klasie jest 21 studentów WSB). Jest to bardzo cenne na współczesnym rynku pracy. Świadczy o tym zainteresowanie Ponadto organizowane jest cykliczne (raz do roku) plenerowe wydarzenie otwarte „Dzień Bezpieczeństwa”, wspólnie ze szkołami, jednostkami służb mundurowych i ratunkowych, odpowiednimi wydziałami administracji terenowej i przedsiębiorcami prywatnymi – adresowane do społeczności Poznania i okolic.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość, w ramach zajęć dydaktycznych prowadzonych poza uczelnią, korzystania z zasobów partnerów uczelni np.:

- systemów informatycznych i zaplecza umożliwiającego realizację działań Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Poznaniu oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;
- nowoczesnego zaplecza szkoleniowo-treningowego Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych, w tym symulatora działań z bronią strzelecką ŚNIEŻNIK-2, symulatora-trenażera kierowców ROSOMAK-JASKIER oraz wyposażenia żołnierzy jednostek specjalnych SERE;
- obiektów sportowych i infrastruktury treningowej Szkoły „Panteon Mistrzów” MMA w Poznaniu oraz Stowarzyszenia Edukacja dla Bezpieczeństwa;
- symulatora lotniczego ALSIM ALX udostępnionego przez Port Lotniczy Poznań-Ławica;
- sprzętu i infrastruktury jednostek ratowniczo-gaśniczych;
- procedur i środków materialnych ochrony BHP w zakładach partnerskich;
- procedur, techniki oraz środków służących do archiwizacji i ochrony informacji (w komórkach ochrony informacji wydzielonych we współpracujących instytucjach);
- procedur i zasobów technicznych Policji, Straży Granicznej, Straży Miejskiej, Służby Więziennej oraz innych służb lub firm (np. spełniających kryteria SUFO/WSO – studenci w ramach zajęć poza uczelnią mają możliwość odwiedzania posterunków/miejsc pracy tych służb, zapoznania się ze sprzętem i wyposażeniem oraz poznają praktyczne zasady użycia np. środków przymusu bezpośredniego/broni palnej (w tym obowiązujące procedury bezpieczeństwa).

Uczelnia zaprasza przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do udziału w konferencjach, sympozjach oraz innych wydarzeniach organizowanych przez Uczelnię, a także do wspólnej realizacji projektów naukowo-badawczych i dydaktycznych. Z drugiej strony przedstawiciele jednostki prowadzącej oceniany kierunek uczestniczą w działaniach realizowanych przez instytucje zewnętrzne, a także podejmowane są wspólne inicjatywy m. in. na rzecz promocji zagadnień związanych z bezpieczeństwem narodowym.

Za pośrednictwem uczelnianego serwisu WWW, profilu FB oraz gabloty Biura Karier publikowane są oferty pracy, staży oraz praktyk oferowanych przez interesariuszy zewnętrznych.

Biuro Karier we współpracy z partnerami oferuje szkolenia dla studentów zainteresowanych podjęciem pracy w służbach mundurowych - program tych szkoleń umożliwia studentom

nabywanie specjalistycznej wiedzy i umiejętności np. przygotowanie do pokonania toru Testu Sprawności Fizycznej (rekrutacja do Policji), przesłuchanie podejrzanego – wykrywanie kłamstwa, specyfika pracy jednostek specjalnych (SPAP, GROM, FORMOZA i inne jednostki specjalne policji i wojska), czy praca negocjatora policyjnego.

Uczelnia zawarła też stosowną ilość umów o stałej współpracy w zakresie organizacji praktyk zawodowych. ZO stwierdza, że ilość zabezpieczonych w ten sposób miejsc odbywania praktyk przewyższa zapotrzebowanie.

Przedstawiciele pracodawców biorą udział w procesie dyplomowania – głównie jako obserwatorzy w trakcie egzaminów dyplomowych.

Udział otoczenia społeczno-gospodarczego w kształtowaniu procesu dydaktycznego jest zagwarantowany poprzez udział przedstawicieli w Radzie Pracodawców ds. oceny praktycznego kształcenia studentów. Spotkania ww. rady odbywają się średnio raz na 6 miesięcy, a jej działanie jest włączone w Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma również mniej sformalizowane formy, np. przedstawiciele instytucji zewnętrznych są wykładowcami-praktykami w WSB Wydziale ./////(niektórzy z nich są jednocześnie absolwentami uczelni). Ponadto organizowane są regularne nieformalne spotkania władz uczelni i wydziału z pracodawcami, w trakcie których omawiane są różne kwestie dotyczące współpracy np.:

- przegląd umów z interesariuszami zewnętrznymi,
- rozmowy z przedstawicielką Biura Karier,
- rozmowa z osobą odpowiedzialną za organizację praktyk,

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Należy dobrze ocenić szeroki zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także fakt, że wizytowana jednostka nie ogranicza się jedynie do form najprostszych. Władze Uczelni i oraz jej wykładowcy wykazują wiele inicjatywy w nawiązywaniu nowych form współpracy.

Uczelnia potrafiła wykorzystać różnorakie formy korzystania z cennych zasobów należących do instytucji zewnętrznych (do których dostęp mają studenci w ramach swoich zajęć), swoje dla uzupełnienia niedoborów w postaci zaplecza dydaktycznego, a przez to do wzmocnienia swojego potencjału praktycznych aspektów kształcenia. Pomimo ewentualnych słabości takiego rozwiązania, jakie niewątpliwie wynikają z uzależnienia procesu kształcenia

od zewnętrznych zasobów, zaletą korzystania z infrastruktury, rozwiązań i procedur działających w rzeczywistych sytuacjach jest niepodważalna.

Dobrze wypada współpraca ze szkołami, szczególnie program prowadzony z Zespołem Szkół Mechanicznych. Wspólne tworzenie klas profilowanych wpłynie zapewne pozytywnie na właściwy poziom przygotowania kandydatów na studia (czyli późniejszych studentów i absolwentów uczelni). Współpracę w tym zakresie należy ocenić wyróżniająco.

Godna szerszego propagowania jest inicjatywa Akademickiej Szkoły Policealnej.

Wielu dydaktyków jest jednocześnie przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Biuro Karier posiada dość bogatą ofertę wsparcia zarówno dla studentów i absolwentów, jak i pracodawców.

W większości przypadków współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest ujęta w ramy formalne, a ponadto jest włączona w procesy systemu zapewnienia jakości kształcenia. Ze spotkań Rady Pracodawców są prowadzone rzetelne zapisy.

Dobór partnerów do współpracy jest adekwatny do kierunku studiów i koncepcji kształcenia.

Absolwenci uczelni, którzy obecnie sprawują funkcje kierownicze w instytucjach prowadzących działalność zbieżną z kierunkiem studiów przyczyniają się do nawiązania nowych form współpracy – świadczy to dobrze o kapitale społecznym uczelni.

Prowadzony jest monitoring losów absolwentów.

Do słabszych stron należy fakt, iż zbyt małe zasoby organizacyjne są przeznaczone do obsługi praktyk studenckich. Większość umów o współpracy nie zawiera ustaleń zobowiązujących strony do wypracowania konkretnych wyników. Zapisy odnośnie udziału interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu procesu dydaktycznego ograniczają się w zasadzie tylko do protokołów ze spotkań Rady Pracodawców i ewentualnego opisu działań naprawczych/korygujących podjętych na podstawie tych spotkań. Przedstawiony został tylko jeden udokumentowany przypadek działania korygującego/naprawczego podjętego na wniosek Rady Pracodawców (karta działań naprawczych 1/2016 z dn. 01.03.2016)

W raporcie samooceny deklarowane było też włączanie się przedstawicieli instytucji zewnętrznych w życie uczelni w sposób mniej sformalizowany i zostało to potwierdzone w trakcie rozmów z pracodawcami – jednak z takich działań i kontaktów nie zawsze powstają stosowne zapisy. Z tego względu nie można zweryfikować, czy i na ile te nieformalne kontakty przyczyniają się do doskonalenia procesu kształcenia. W Radzie Pracodawców (ale także wśród niewątpliwie dużej liczby partnerów, z którymi uczelnia ma podpisane wiążące umowy) brakuje przedstawicieli branż pokrewnych do specjalności Bezpieczeństwo cyberprzestrzeni, Audyt i bezpieczeństwo informacji, Bezpieczeństwo informacji z archiwistyką. Uprawnione

jest stwierdzenie, że studenci w/w specjalności mają mniejsze możliwości praktycznego poznania najnowszych rozwiązań technicznych oraz nabycia umiejętności ich stosowania. Ponadto na liście miejsc odbywania praktyk roku studenckich w roku akademickim 2015/2016 nie ma ani jednej instytucji związanej *stricte* z bezpieczeństwem informacji.

Dobre praktyki

- Współpraca z Zespołem Szkół Mechanicznych im. KEN w Poznaniu w zakresie uruchomienia klas profilowanych jest przykładem dobrych praktyk, o potencjalnym dużym pozytywnym wpływie na kształtowanie rynku pracy i lepsze przygotowanie kandydatów na studia, czyli potencjalnych przyszłych studentów i absolwentów.
- Organizacja „Dnia Bezpieczeństwa” jest przykładem bardzo dobrej inicjatywy promocyjnej, docierającej do szerokiego grona odbiorców z ofertą uczelni i jej partnerów, a ponadto propagującej szeroko rozumianą ideę bezpieczeństwa. Wizytowana jednostka potrafiła w tej inicjatywie połączyć własną korzyść ze społeczną misją przypisaną szkołom wyższym.
- Zapewnianie studentom możliwości zapoznania się najnowszymi rozwiązaniami technicznymi, organizacyjnymi i proceduralnymi w zakresie bezpieczeństwa i obronności – szczególny przykład stanowi tu sprzęt szkoleniowy Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych (np. symulatory ŚNIEŻNIK-2 czy ROSOMAK-JASKIER).
- Modyfikacja sposobu dokumentowania praktyk studenckich jest przykładem działania korygującego podjętego (oprócz zaleceń z poprzedniej wizytacji) na podstawie współpracy z pracodawcami.
- Pozytywne aspekty z korzystania z infrastruktury, rozwiązań i procedur działających w rzeczywistych sytuacjach są niepodważalne.

Zalecenia

- jednostka powinna dokładać starań, aby ustalenia podejmowane w zakresie współpracy z interesariuszami wewnętrznymi zawierały wspólnie określone konkretne cele i weryfikowalne wyniki określone ilościowo i/lub jakościowo,. Nie ma tutaj znaczenia forma ustaleń (umowa, porozumienie, notatka służbowa czy protokół uzgodnień) –

ważne jest, aby efekt współpracy mógł być okresowo weryfikowany, a współpraca dzięki temu doskonalsza.

- . Warto wzbogacić formę spotkań o takie techniki jak dyskusja moderowana, *brain storming*, *mind mapping*, a wszelkie osiągnięte w ten sposób efekty spotkań rejestrować. Ponadto sugerowane jest okresowe dokonywanie przeglądu efektów współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, nie rzadziej jak raz na 6 miesięcy. Monitoring i ewaluacja współpracy pozwoliłyby jeszcze lepiej wykorzystać potencjał, jaki daje uczelni współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
- Należy rozważyć zwiększenie zasobów w zakresie koordynacji praktyk studenckich – zważywszy, że blisko 80% studentów zapewnia sobie miejsce odbywania praktyk we własnym zakresie, wskazane jest zapewnienie możliwości hospitacji praktyk w większym stopniu niż obecnie. Wizytowanie jedynie części miejsc odbywania praktyk *post factum* może skutkować obniżeniem poziomu tej formy kształcenia.
- Wskazane jest nawiązanie współpracy z podmiotami związanymi bezpośrednio z zastosowaniem nowych technologii w dziedzinie bezpieczeństwa i archiwizowania informacji – np. usługodawcy datacenter, firmy tworzące lub wdrażające zabezpieczenia antywirusowe i antyhakerskie, dostawcy systemów archive/backup, integratorzy rozwiązań IT, firmy zajmujące się audytem bezpieczeństwa informacji. Studenci wybierający specjalności związane z bezpieczeństwem informacji powinni mieć analogiczny dostęp do najnowszych rozwiązań technicznych jak chociażby studenci specjalności Bezpieczeństwo przeciwpożarowe czy Bezpieczeństwo militarne.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na wizytowanym kierunku bazuje na następujących filarach: międzynarodowe umowy instytucjonalne uczelni, współpraca z zagranicznymi ośrodkami dydaktycznymi w zakresie programu Erasmus Plus (m.in. dla zwiększenia mobilności międzynarodowej studentów i pracowników naukowych), a w tym przygotowanie atrakcyjnych dla cudzoziemców programów studiów pierwszego i drugiego stopnia, wspólne projekty edukacyjne i zawodowe realizowane z partnerami zagranicznymi (m.in. organizacja międzynarodowych konferencji naukowych), podnoszenie profesjonalizmu kadry akademickiej poprzez większe zaangażowanie w badania i projekty zawodowe oraz edukacyjne (n.p. poprzez poszerzenie udziału recenzentów zagranicznych w ocenach publikacji zamieszczanych w monografiach naukowych i „Przeglądzie Naukowo-Metodycznym. Edukacja dla bezpieczeństwa”). ZO stwierdza znaczącą liczbę przygotowywanych na Uczelni publikacji w języku angielskim.

Na podkreślenie zasługują kontakty Uczelni z zagranicznymi jednostkami naukowo-edukacyjnymi związanymi z szeroko rozumianym bezpieczeństwem, w tym szczególnie o profilu policyjno-wojskowym. Są to takie uczelnie jak np.: Uniwersytet Obrony w Brnie, Wyższa Szkoła Zarządzania Bezpieczeństwem w Koszycach, Akademia Sił Zbrojnych im. Generała Rastislava Stefanika w Liptowskim Mikulasu, czy Estońska Akademia Nauk o Bezpieczeństwie. W tym miejscu należy wskazać również na intensywne kontakty Uczelni z ośrodkami akademickimi z krajów Partnerstwa Wschodniego. W tym kontekście Uczelnia profituje z wyjazdów kadry do zagranicznych ośrodków, gdzie ich intensywność wzrasta w ostatnim czasie. I tak w samym tylko 2017 roku miały miejsce cztery wyjazdy dydaktyczne (do uczelni w Hiszpanii i Słowacji) oraz trzy szkoleniowe do ośrodków akademickich w Holandii i Słowacji. Nieco mniej intensywna jest wymiana w zakresie wizytowania Uczelni przez kadrę z zagranicy. Ostatni przyjazd do Uczelni nauczyciela akademickiego (jednego) z uczelni zagranicznej miał miejsce w roku akademickim 2014/2015.

Podczas wizytacji członkowie ZO mieli okazję spotkania się ze studentami (pięcioro) z Hiszpanii, którzy przebywali na Uczelni w ramach wymiany Erasmus Plus, studiując przez jeden semestr na wizytowanym kierunku *bezpieczeństwo narodowe*. W uczelni przygotowano i rozpropagowano wariant angielskojęzyczny dwóch semestrów (zimowy i letni) w ramach ww. kierunku. W tym samym czasie jeden student WSB przebywał na podobnej wymianie za

granicą. W tym miejscu trzeba jednakże stwierdzić, że skala wyjazdów studenckich z Uczelni w ramach ww. programu nie jest wysoka (rok akademicki 2014/2015 – 1 osoba, rok akademicki 2015/2016 – 2 osoby). W ramach programu Erasmus Plus w latach 2014-2017 na studia zagraniczne wyjechało 3 studentów. Studenci obecni podczas spotkania z ZO stwierdzili, że niechętnie uczestniczą w programach wymiany międzynarodowej z powodu równoległego zatrudnienia, wychowywania dzieci czy rozwijania pasji sportowych. Jednocześnie stwierdzili jednak, że dostęp do informacji dotyczących programu Erasmus Plus nie stwarza problemów, a zasady uczestnictwa w ww. wymianie są im znane. Informacje nt. programów mobilnościowych studenci mogą pozyskać z zakładki Student - Erasmus. Znajdują się tam podstawowe informacje dotyczące programu Erasmus Plus, szczegóły oraz harmonogram rekrutacji a także wykaz uczelni partnerskich. Tych ostatnich, odpowiadających profilowi kształcenia na wizytowanym kierunku *bezpieczeństwo narodowe* Uczelnia ma 8.

Zdecydowanie mocne korzenie międzynarodowe ma działalność naukowa Uczelni objawiająca się organizacją konferencji naukowych. Kadra uczelniana oraz studenci kierunku bezpieczeństwo narodowe mogą uczestniczyć w międzynarodowych konferencjach organizowanych w murach uczelni m. in.: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Edukacja dla Bezpieczeństwa” (miało miejsce już 12 edycji), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Paradygmaty badań nad bezpieczeństwem” (4 edycje), I Międzynarodowy Kongres Bezpieczeństwa „W trosce o bezpieczne jutro. Reminiscencje i zagrożenia”, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo – wielorakie perspektywy” (9 edycji), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo Zdrowotne - ujęcie interdyscyplinarne” (3 edycje), Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kultura pokoju” (2 edycje). Nie jest niczym niezwykłym, że w konferencjach organizowanych przez WSB uczestniczą również oprócz nauczycieli – naukowców także młodzi adepci nauki - studenci (również z zagranicy). Przykładowo w ostatniej z wymienionych (II Międzynarodowa Konferencja Naukowa Kultura Pokoju – „Kultura Relacji z perspektywy środowisk” brali udział studenci z Polski, ale także z Czech i Rosji. Każda z wymienionych konferencji naukowych owocuje publikacjami naukowymi, stanowiącymi cenny materiał dydaktyczny dla nauczycieli i studentów.

Przy realizacji program kształcenia założono poszerzenie zakresu tematycznego przedmiotów kształcenia o kwestie międzynarodowe, w tym śledzenie wyzwań współczesności i trendów globalizacyjnych. Przykładowo, w ramach przedmiotu *Taktyka i zasady działań terrorystów* prowadzony jest w ramach ćwiczeń temat (nr. 3) *Globalizacja, zagrożenia asymetryczne współczesnego świata, terroryzm a bezpieczeństwo*. A w ramach przedmiotu *Teoria*

bezpieczeństwa, takie tematy jak: Bezpieczeństwo w skali międzynarodowej, Sojusz Północnoatlantycki w systemie bezpieczeństwa regionalnego i międzynarodowego, czy Unia Europejska w systemach bezpieczeństwa.

Program kształcenia (np. na studiach stacjonarnych I stopnia wizytowanego kierunku) zakłada także realizację 48 godzin/semestr zajęć ćwiczeniowych lektoratu języka nowożytnego. Na studiach niestacjonarnych jest to odpowiednio 40 godzin/semestr. Zajęcia realizowane są w semestrze trzecim i czwartym w zakresie języka angielskiego jako obligatoryjnego, a podczas semestru piątego w zakresie języka dodatkowego, którym może być język angielski, niemiecki bądź rosyjski w zależności od wyboru studenta. W ramach studiów II stopnia zajęcia z lektoratu realizowane są podczas trzeciego i czwartego semestru w wysokości 24 godzin/semestr zajęć ćwiczeniowych na studiach stacjonarnych i odpowiednio 20 godzin/semestr na studiach niestacjonarnych. Warto dodać, że z myślą o stworzeniu dodatkowego narzędzia, służącego zwiększaniu kompetencji językowych studentów Uczelni, a przez to szans na karierę międzynarodową (a przynajmniej uczestnictwo w programach takich jak Erasmus Plus) w 2012 roku w Uczelni została powołana Akademia Języków Obcych FUTURE. Jej misją jest szeroko rozumiane kształcenie językowe oparte m.in. na specjalistycznych kursach językowych (m.in. dla studentów związanych z bezpieczeństwem tj. np. studiujących pracowników służb mundurowych). Pozwalają one na uzyskanie Certyfikatu językowego AJQ FUTURE w zakresie języka: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego, holenderskiego, francuskiego, czy też polskiego (dla cudzoziemców). Zadaniem ww. akademii jest m.in. kształcenie językowe dla potrzeb komunikowania się w obcych językach, korzystania z obcojęzycznych źródeł informacji, do używania języka obcego w życiu zawodowym, czy zdawania egzaminów międzynarodowych ze znajomości języków obcych. W latach 2013-2016 w AJO FUTURE wystawiono 45 certyfikatów językowych.

Zdecydowanie jako bardzo dobrą praktykę umiędzynaradawiania studiów należy wskazać kontynuowane na Uczelni krótkie wyjazdy zapoznawcze studentów pod opieką kadry dydaktycznej do instytucji Unii Europejskiej. W tym nurcie kontynuowane są również wyjazdy szkoleniowe kadry nauczycielskiej i pracowników administracyjnych (również spotkania naukowe poza Uczelnią, np. w bieżącym roku w Stenden & NHL International Week w Holandii), których celem jest zapoznanie się z metodami i organizacją pracy uczelni zagranicznych, pozyskiwanie partnerów do projektów międzynarodowych (np. poszerzenie działań Ukraińsko-Polskiego Centrum Integracji Europejskiej) i nawiązywaniem współpracy w zakresie organizacji konferencji naukowych (dla przykładu konferencji „Ukraińsko-Polskiej Dialogi Naukowe”).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka prowadzi zajęcia dzięki, którym studenci poznają/doskonają minimum 2 języki nowożytny.

mocną stroną Uczelni są organizowane przez nią międzynarodowe konferencje naukowe z udziałem m.in. prelegentów z zagranicy.

Studenci mają świadomość, że mogą uczestniczyć w programach wymiany studenckiej Erasmus Plus. Procedury są im znane i mogą liczyć na wsparcie pracowników Wydziału podczas wypełniania wniosków jak również podczas rozliczenia wyjazdu. Jednocześnie stwierdzili, że niechętnie uczestniczą w programach wymiany międzynarodowej z powodu równoległego zatrudnienia, wychowywania dzieci czy rozwijania pasji np. sportowych.

Słabszą stroną międzynarodowych wysiłków Uczelni jest stosunkowo małe zainteresowanie kadry z zagranicy przyjazdami do Uczelni.

Dobre praktyki

- Oferta kształcenia językowego zarówno w ramach programu studiów, jak i podczas organizowanych równoległe kursów (idea akademii językowej) jest godna szerszego polecenia).
- Krótkie wyjazdy zapoznawcze studentów pod opieką kadry dydaktycznej do instytucji Unii Europejskiej.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1

Studenci kierunku bezpieczeństwo narodowe odbywają swoje zajęcia w różnych miejscach Poznania, w obiektach stanowiących własność Uczelni lub dzierżawionych. Miejsca, w których odbywają się zajęcia są dobrze skomunikowane wzajemnie, a także z centrum miasta, a pomieszczenia dydaktyczne wyposażone są we właściwą infrastrukturę. Główna siedziba Uczelni znajduje się w obiekcie (powierzchnia 1 017 m²) przy ulicy Orzeszkowej 1 (jest własnością Uczelni od 2012 roku). Tutaj też mieści się Wydział Studiów Społecznych. Dodatkowo Uczelnia wynajmuje obiekty przy ulicy Wyspiańskiego 33 (budynek Hali Widowiskowo-Sportowej ARENA – wynajmowane pomieszczenia o powierzchni 78 m²), jak również przy ulicy Głogowskiej 14 (na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich – przestronne pomieszczenia audytoryjne w których prowadzone są, jak stwierdził ZO podczas hospitacji, zajęcia dla całych roczników). Sale, w których odbywają się ćwiczenia są czyste, przestronne, wyposażone w rzutniki multimedialne, laptopy, ekrany oraz ławki/krzesła z pulpitami dla studentów. Wydział dysponuje także infrastrukturą do prowadzenia zajęć praktycznych. Wyposażenie pracowni pierwszej pomocy w postaci noszy typu deska ortopedyczna z pasami i klockami, laryngoskop, defibrylator treningowy, model ramienia do nauki wkłuć, zestaw ratownictwa medycznego, szyn do unieruchomień, szyny splint, kołnierze ortopedyczne zapewniają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie umiejętności. Walizka kryminalistyczna pozwala na kształcenie umiejętności w zakresie zabezpieczenia śladów kryminalistycznych w tym daktyloskopijnych. W bieżącym semestrze uruchomiono ciekawe narzędzie kształcące umiejętności – interaktywną grę decyzyjną „epidemia”. Ten rodzaj ćwiczeń spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony studentów w efekcie planowane jest przez Wydział zakupienie kolejnej gry decyzyjnej „powódź”. Wydział

zawarł także szereg porozumień na prowadzenie zajęć praktycznych w warunkach rzeczywistych na przykład w jednostce wojskowej, na poligonie, w Wydziale Zarządzania Kryzysowego miasta Poznań, w jednostkach policji i straży pożarnej. Zapisy umów stanowią raczej o odbywaniu wizyt studyjnych przez studentów niż kształcenia przez nich umiejętności jednak na spotkaniu zespołu oceniającego z nauczycielami akademickim podano przykłady szkolenia studentów na poligonie w Biedrusku gdzie studenci w ramach przedmiotu ochrona osób i mienia ćwiczyli praktyczne elementy ochrony, na terenie nadleśnictwa ćwiczone elementy ewakuacji, a w centrach handlowych sporządzano realne plany ewakuacji. Zespół wizytujący na spotkaniu z kadrą akademicką wyraził wątpliwości czy studenci faktycznie mogą kształcić umiejętności na symulatorze działań z bronią strzelecką ŚNIEŻNIK-2, symulatorze kierowców ROSOMAK-JASKIER, czy symulatorze lotów, gdyż umowy pomiędzy Uczelnią, a jednostką wojskową czy lotniskiem tego nie opisują. W odpowiedzi na te wątpliwości nauczyciele akademicy podali przykłady uczestnictwa studentów w treningach na wojskowych symulatorach wskazując jednocześnie że na lotnisku odbywana jest wizyta studyjna i studenci nie mają możliwości kształcenia umiejętności, lecz to jest wyjątek, większość zajęć prowadzonych w warunkach rzeczywistych kształci umiejętności i kompetencje społeczne studentów. W sprzeczności z tymi deklaracjami były zajęcia hospitowane, a zorganizowane w Wydziale Zarządzania Kryzysowego miasta Poznań, w których zamiast jednej grupy kształcącej umiejętności o liczebności 17 osób przybyło ponad 50 studentów co uniemożliwiło prawidłowe przeprowadzenia zajęć – szczegóły w opisie hospitowanych zajęć.

7.2

Biblioteka i czytelnia znajdują się w siedzibie rektoratu Uczelni. Wielkością i zasobami pomieszczenia te nie są przystosowane do liczby studentów kierunku bezpieczeństwo narodowe. W czytelnicy i bibliotece może jednocześnie przebywać i pracować maksymalnie 6 studentów. Na stronie Internetowej Uczelni umieszczone są zasoby biblioteki – stan na 1 kwietnia 2017 roku. Zespół wizytujący dokonał sprawdzenia pozycji zalecanych jako literatura obowiązkowa w sylabusach między innymi: J. Apanowicz, Metodologia nauk; P. Bożyk, Międzynarodowe stosunki ekonomiczne: teoria i polityka; P. Bożyk, J. Misala, M. Puławski, Międzynarodowe stosunki ekonomiczne; R. Zięba, Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie; T. Jemioło, A. Dawidczyk, Wprowadzenie do metodologii i badań bezpieczeństwa; F. Mroczo, Zarządzanie kryzysowe w sytuacjach zagrożeń

niemilitarnych. Zarys problemów regionu dolnośląskiego; P. Blaik, Logistyka; J. Łuczak, Zarządzanie bezpieczeństwem informacji; T. Kifner, Polityka bezpieczeństwa informacji; M. Cieślarczyk, Metody i techniki badawcze oraz elementy statystyki stosowane w pracach magisterskich i doktorskich; oraz wiele innych wskazanych w sylabusach jako „Literatura podstawowa (dostępna w bibliotece WSB/bibliotece wydziału)”. Wyżej wymienione pozycje nie występują w bibliotece. Zespół oceniający wskazał na problem z dostępnością literatury w bibliotece podczas spotkania z nauczycielami prowadzącymi zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe. Co prawda nauczyciele zapewniłi, że Poznań z bibliotekami uniwersyteckimi i bibliotekami szkół wojskowych zapewnia całość zalecanej literatury, jednakże, według ZO, literatura z zakresu bezpieczeństwa narodowego jest niewystarczająca. Nie zapewnia nawet tych pozycji, które są wskazane w sylabusach jako dostępne w bibliotece. Dodatkowo biblioteka zapewnia pojedyncze egzemplarze co uznać należy za niewystarczające przy tak licznej grupie studentów bezpieczeństwa narodowego.

7.3

Uczelnia dynamicznie zmienia infrastrukturę. Rezygnując z części obiektów dzierżawionych kupuje inne. Remontując je poprawia jakość infrastruktury Uczelni. Krokiem w dobrym kierunku był zakup komputerów i oprogramowania kształcącego umiejętności – gry decyzyjne. Tego typu zajęcia wpływają na kształcenie umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwanych od absolwentów przez potencjalnych pracodawców. Mocną stroną są porozumienia z interesariuszami zewnętrznymi, które umożliwiają studentom kształcenie umiejętności w warunkach rzeczywistych (pod warunkiem dobrej organizacji zajęć dydaktycznych). Wydział rozpoczął kształcenie na platformie Moodle jednak kształcenie na odległość jest uzupełnieniem tradycyjnych metod edukacyjnych. Nauczyciele akademicy są sukcesywnie zapoznawani z możliwościami platformy Moodle. Szkolenia w tym zakresie odbywały się na naradach metodycznych Wydziału Studiów Społecznych w dniach 27 i 30 marca, 2 lipca oraz 24 września 2016 roku.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia i Wydział dysponują właściwą infrastrukturą do prowadzenia zajęć na studiach I i II stopnia na kierunku bezpieczeństwo narodowe o profilu praktycznym. Ponadto studenci

odbywają zajęcia w placówkach zewnętrznych obsługiwanych przez interesariuszy zewnętrznych Wydziału.

Dobrze wyposażona jest pracownia do kształcenia umiejętności z ratownictwa medycznego i pomocy przedmedycznej.

Zakup gier decyzyjnych należy uznać za właściwe działanie przyczyniające się do uprządkowania zajęć dydaktycznych.

Zajęcia organizowane w warunkach rzeczywistych dobrze uzupełniają infrastrukturę dydaktyczną Wydziału, jednakże pod warunkiem ich dobrej organizacji.

Studenci korzystający z infrastruktury uczelni podczas spotkania z ZO zaopiniowali jednoznacznie pozytywnie. W ich opinii należy jedynie zwiększyć liczbę miejsc parkingowych w okolicach budynków dydaktycznych.

Brak zalecanej literatury obowiązkowej wskazanej w sylabusach oraz wielkość czytelnicy jest słabością ocenianego kierunku studiów.

Dobre praktyki

- Kształcenie umiejętności w warunkach rzeczywistych.

Zalecenia

- ZO zaleca (po raz kolejny) uzupełnienie księgozbioru biblioteki,
- Sugeruje się zwiększenie liczby miejsc do pracy dla studentów w czytelnicy.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1

Studenci każdego roku mają przypisanego swojego opiekuna, do którego kompetencji, należy m. in.: uczestniczenie w egzaminach i zaliczeniach komisyjnych; przekazywanie studentom podstawowych informacji na temat organizacji studiów, regulaminu studiów i przepisów obowiązujących w Uczelni oraz struktury i funkcjonowania Uczelni; informowanie studentów o sprawach bieżących związanych z organizacją semestru, przebiegiem studiów oraz zaliczeń. Uczelnia wprowadziła również dyżury dziekańskie i rektorskie, które umożliwiają studentom bezpośredni kontakt z władzami Uczelni w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, a także w celu bieżącego rozwiązywania spraw studenckich powołano strażnika studenckiego dobrostanu, czyli osobę, która pomaga studentom w zakresie wszelkich kwestii związanych z funkcjonowaniem w Uczelni, a w tym przede wszystkim z procesem kształcenia. Studenci wybierają spośród siebie starostę, który reprezentuje grupy w kontakcie z dziekanatem. Studenci bardzo pozytywnie wypowiedzieli się nt. wyżej wskazanych osób, które pomagają im w codziennym studiowaniu.

Studenci obecni podczas spotkania z ZO bardzo pozytywnie ocenili pracę dziekanatu i pomoc świadczoną przez pracowników dziekanatu. Godziny otwarcia dziekanatu są dostosowane do potrzeb tej grupy społeczności akademickiej.

Obecni podczas spotkania z ZO jednogłośnie stwierdzili, że każdy nauczyciel odbywa dyżury na których studenci mogą odpracować nieobecności a także pogłębiać swoją wiedzę poprzez indywidualne poszerzenie poruszanych podczas zajęć zagadnień i uzyskanie wskazań dla dodatkowych pozycji w literaturze. Godziny dyżurów są wg studentów odpowiednie, a dodatkowo jest możliwość umówienia indywidualnego spotkania poza godzinami konsultacji.

W zakresie wsparcia pomocy materialnej jednostka przyznaje następujące stypendia wypłacane z dotacji pochodzącej z budżetu państwa: socjalne, dla osób niepełnosprawnych, stypendia

rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi. Oprócz stypendiów przyznawane są także nagrody dla studentów posiadających osiągnięcia naukowe czy dydaktyczne. Zapewnia się także środki finansowe dla działalności Samorządu Studenckiego oraz kół naukowych, czy na udział studentów w konferencjach naukowych i warsztatach studenckich. Studenci mają świadomość o ich istnieniu i w razie konieczności korzystają z wymienionych form wsparcia. W razie problemów i wątpliwości mogą zgłosić się z prośbą o pomoc do Samorządu Studentów, opiekuna roku, Strażnika Studenckiego Dobrostanu oraz pracowników dziekanatu. Wsparciem dla osób niepełnosprawnych jest pełnomocnik rektora ds. osób niepełnosprawnych. Do jego zadań należą: organizowanie pomocy kandydatom na studia będącym osobami niepełnosprawnymi podczas rekrutacji na studia; podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości uczestniczenia w procesie kształcenia studentów z niepełnosprawnością; monitorowanie potrzeb i liczby studentów z niepełnosprawnością oraz udzielanie im porad we wszystkich sprawach związanych z przebiegiem studiów; prowadzenie bazy studentów z orzeczoną niepełnosprawnością; pomoc doraźna w zakresie rozwiązywania problemów niepełnosprawnych studentów; zapewnianie – w miarę możliwości – dostępu do odpowiedniego sprzętu studentom z niepełnosprawnością; informowanie o wewnętrznych oraz zewnętrznych możliwościach uzyskania pomocy (w tym finansowej); pomoc studentom niepełnosprawnym w organizacji praktyk zawodowych. Należy do tego również wsparcie pracowników administracyjnych i dydaktycznych, pracujących ze studentami z niepełnosprawnością; organizowanie i udział w konferencjach, warsztatach, seminariach poświęconych problematyce niepełnosprawności; aktywizacja studentów niepełnosprawnych (np. poprzez zachęcanie ich do udziału w życiu społeczności akademickiej), jak również działanie na rzecz integracji studentów z niepełnosprawnością w środowisku Uczelni (np. poprzez organizację różnego rodzaju spotkań, również z potencjalnymi pracodawcami).

8.2

W Uczelni funkcjonuje prężnie działający Samorząd Studentów. Opiniuje on na wniosek władz oraz z własnej inicjatywy akty prawne obowiązujące w Uczelni. Samorząd realizuje również szereg aktywności, których adresatami są nie tylko studenci, ale również pracownicy Uczelni i mieszkańcy Poznania. Przedstawiciele studentów wymienili następujące inicjatywy: plebiscyt na najlepszego nauczyciela oraz studenta roku oraz liczne akcje charytatywne. Przedstawiciele studentów są włączani w organizację wydarzeń Uczelnianych (pikników, konferencji czy wydarzeń kulturalnych). Samorząd otrzymuje wsparcie organizacyjne oraz finansowe od

Władz Uczelni i Wydziału. Studenci działający w organach samorządu studentów obecni podczas spotkania z ZO bardzo pozytywnie ocenili współpracę na linii Samorząd – Władze Uczelni/Wydziału.

Na Wydziale funkcjonują również koła naukowe, których działalność wspierana jest przez władze i wykładowców. Koło „Ratownik” organizuje co roku Dni Bezpieczeństwa, Akcje Krwiodawstwa „Podziel się sobą z innymi” oraz współorganizuje konferencję „Zarządzanie kryzysowe w aspekcie ekstremalnych zjawisk hydrologiczno-meteorologicznych. Koło naukowe zajmujące się bezpieczeństwem osób i mienia oferuje studentom możliwość sprawdzenia się w ochronie VIP-ów, samoobrony, eskorty oraz poznania zasad używania broni. Dodatkowo studenci mogą zrzeszać się w odnoszącym sukcesy Akademickim Związku Sportowym. Przykładowo: studentka drugiego roku wizytowanego kierunku studiów wywalczyła tytuł Mistrza Polski w sumo. Inna studentka ww. kierunku studiów wywalczyła drugie miejsce w Akademickich Mistrzostwach Wielkopolski Karate WKF oraz trzecie miejsce w Pucharze Polski Masters. Inna studentka kierunku odnosi sukcesy (np. Mistrzostwo Polski w hokeju na trawie, a jeszcze inna w tenisie stołowym. Członkowie kół naukowych jak i AZS bardzo aktywnie włączają się we wszystkie wydarzenia organizowane w murach WSB zarówno w kwestiach naukowych (jeden ze studentów WSB/kierunek bezpieczeństwo narodowe uzyskał ministerialne stypendium za wysokie osiągnięcia w nauce) jak i organizacyjnych.

Studenci dodatkowo mogą korzystać z prężnie działającego biura karier, które oprócz doradztwa zawodowego, biura ofert pracy czy pomocy psychologa oferuje również szereg szkoleń (wykaz dostępny na stronie internetowej uczelni w zakładce biuro karier), dzięki którym mogą zdobyć dodatkowe umiejętności oraz certyfikaty przydatne w późniejszej pracy zawodowej.

Studenci niechętnie wypełniają ankiety oceny nauczycieli akademickich poprzez system USOS jednak chętnie formułują swoje opinie i przedstawiają je opiekunom roczników jak i Strażnikowi Studenckiego Dobrostanu dzięki czemu system wsparcia jest na bieżąco modyfikowany przy współudziale przedstawicieli studentów. Władze chętnie spotykają się ze studentami aby wysłuchać ich uwag i propozycji. Przykładem przedstawionym na spotkaniu z przedstawicielami studentów i studenckiego ruchu naukowego jest dodatkowe wsparcie finansowe dla aktywnych naukowo studentów chcących wyjechać na konferencje naukową a także dodatkowe wyposażenie w sprzęt sportowy działających sekcji AZS.

Wśród mocnych stron studiów na kierunku bezpieczeństwo narodowe studenci wymienili: niskie czesne, które przyciągnęło ich na te studia, optymalny plan zajęć umożliwiający

studiowanie dwóch kierunków, wychowywanie dzieci, uprawianie zawodowo sportu czy pracowanie.

Wśród słabych stron studenci wymienili opłaty, które po dogłębnej analizie okazały się opłatami zakazanymi. Są to m. in. wyznaczenie nowego terminu zaliczenia z wychowania fizycznego w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności studenta na zaliczeniu w terminie planowanym; wyznaczenie ostatecznego terminu zaliczenia ostatniego roku studiów do 30 września danego roku; złożenie w dziekanacie indeksu oraz karty okresowych osiągnięć studenta po wyznaczonym terminie; skreślenie z listy studentów na wniosek Studenta i/lub w związku z odstąpieniem przez Studenta od umowy o warunkach odpłatności za studia; wykazu zaliczonych przedmiotów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci mają zagwarantowane wsparcie ze strony jednostki. Opiekunowie lat, Strażnik Studenckiego Dobrostanu, pracownicy dziekanatów oraz odpowiedni prodekanowie są gotowi wesprzeć studenta w problemach, które wynikną podczas toku studiów. Dodatkowo studenci mogą liczyć na pomoc Biura Karier w zdobyciu dodatkowych kwalifikacji i umiejętności oraz w znalezieniu miejsca pracy po studiach. W razie potrzeby studenci mogą korzystać z pomocy doradcy zawodowego oraz psychologa.

Życie studenckie animują prężnie działające organizacje tj. Samorząd Studentów oraz Koła Naukowe oferujące studentom szereg aktywności, dzięki którym mogą zarówno poszerzyć swoją wiedzę jak i zdobyć dodatkowe umiejętności organizacyjne.

Niestety studenci chcąc załatwić niektóre sprawy muszą liczyć się z opłatami,

Dobre praktyki

Nie wykazano.

Zalecenia

- Dogłębna analiza tabeli opłat pobieranych od studentów w porównaniu z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 16 września 2016 roku *w sprawie dokumentacji przebiegu studiów* oraz z Ustawą Prawo o Szkolnictwie Wyższym.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Kierunek bezpieczeństwo narodowe na Wydziale Studiów Społecznych w Poznaniu do tej pory był oceniony jeden raz w roku akademickim 2010/2011 . Ocena dotyczyła wówczas jedynie studiów licencjackich, Kierunek w wyniku ww. akredytacji otrzymał ocenę pozytywną. Uczelnia, mając jednocześnie uprawnienie do kształcenia na tym kierunku na Wydziale Studiów Społecznych w Gliwicach, w roku akademickim 2014/2015 , przeszła ocenę programową , w wyniku której także otrzymała ocenę pozytywną. W związku z tym, że sformułowane wówczas zalecenia dotyczyły kierunku, który prowadzony jest również na wydziale w Poznaniu, zdecydowanie większa część zaleceń, została wprowadzona również na tym kierunku w wydziale poznańskim.	
ZO sugerował zmianę nazwy wydziału	Zmieniono nazwę Wydziału z: Wydział Bezpieczeństwa Społecznego na: Wydział Studiów Społecznych w Poznaniu.
ZO negatywnie ocenił konieczność dokumentowania przez studentów niepełnosprawnych ponoszonych kosztów z tytułu niepełnosprawności.	Z <i>Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów</i> usunięto zapis o konieczności dokumentowania przez studentów niepełnosprawnych kosztów z tytułu swojej niepełnosprawności. Jednocześnie zarządzeniem rektora nr 25/03/2015 z dn. 30 marca 2015 r. nastąpiło powołanie Biura ds. Osób Niepełnosprawnych wraz z określeniem m. in. jego składu, zadań czy też warunków, jakie muszą spełniać osoby chcące zarejestrować się w Biurze oraz wprowadzeniem kwestionariusza rejestracyjnego.
ZO sugerował zmniejszenie liczby prowadzonych specjalności.	Zmniejszono liczbę realizowanych specjalności.
ZO zalecał weryfikację standardu karty przedmiotu.	Udoskonalono wzór sylabusu do poszczególnych przedmiotów.
ZO zalecał zmniejszenie liczby godzin zajęć podczas zjazdów w ramach studiów niestacjonarnych	Zmniejszono liczbę godzin zajęć dydaktycznych podczas zjazdu, zwłaszcza w niedziele.
ZO poddawał w wątpliwość praktykę planowania dużych porcji zajęć z tego samego przedmiotu jednego dnia.	Zmieniono zasady planowania zajęć - zajęcia dydaktyczne planowane są w taki sposób, aby z jednego przedmiotu dla jednej grupy w jednym dniu nie planowano więcej niż 4 godziny zajęć.
ZO poddawał w wątpliwość praktykę ustalania oceny końcowej za studia, ze względu na wagi poszczególnych składników oceny.	Zmieniono formułę wyliczania ostatecznej oceny wyniku studiów zwiększając wagę tj. udział procentowy ocen uzyskanych ocen w całym okresie studiów z 50% do 75%.
ZO miał dużo uwag co do jakości bazy dydaktycznej w budynkach położonych na ul. Chełmońskiego i ul. Grunwaldzkiej.	Zrezygnowano z prowadzenia zajęć w budynkach położonych na Chełmońskiego i ul. Grunwaldzkiej. Udoskonalono bazę dydaktyczną i administracyjną o nowe budynki Uczelni, tj. na ul. Strusia oraz ul. E.

	<p>Orzeszkowej, w których studenci i nauczyciele mogą czuć się komfortowo zarówno podczas zajęć, jak i obsługi administracyjnej. Mają dostęp do internetu, a sale dydaktyczne wyposażone są w odpowiadający oczekiwaniom studentów i nauczycieli sprzęt multimedialny. Nauczycielom został udostępniony pokój nauczycielski.</p>
<p>ZO miał zastrzeżenia co do jakości i wielkości zbiorów bibliotecznych</p>	<p>Zbiory biblioteczne są sukcesywnie powiększane – ich liczba z 7 000 woluminów w połowie 2011 r. zwiększyła się do ponad 10 000 (Poznań) w 2017 r., ponadto podpisano umowy z WBN i zbiory gromadzone są również w formie baz elektronicznych (np. IBUK). Niestety podobne zastrzeżenia pojawiły się podczas bieżącej wizytacji tj w 2017 r. Stwierdzono, że dobieranie literatury pod kątem prowadzonych przedmiotów kształcenia, jak również jej aktualności oraz dopasowania do potrzeb nauczycieli i studentów, nie jest powszechną praktyką.</p>
<p>ZO miał zastrzeżenia co do procedur potwierdzania efektów kształcenia w ramach odbywanych praktyk.</p>	<p>Wprowadzenie proceduralnego potwierdzenia osiągnięcia przez studentów odbywających praktyki zawodowe zaprogramowanych efektów kształcenia (zarządzenie rektora nr 149/12/2014 z dn. 29 grudnia 2014 r. zmieniające treść § 3, § 7 ust. 3, § 10, § 21 pkt. 4 i 5 <i>Regulaminu studenckich praktyk zawodowych</i> oraz załącznik nr 1 <i>Regulaminu studenckich praktyk zawodowych</i> w pkt. 6. (<i>Opinia o praktyce zawodowej studenta Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu</i>), uwzględniające osiągnięcie przez studentów odbywających praktykę zawodową założonych efektów kształcenia, jak również konieczność potwierdzenia osiągnięcia przez studentów tychże efektów przez osobę wydającą opinię o praktykach. Jako dobrą praktykę (2017) należy rekomendować wypracowanie przez Uczelnię tzw. Etapowej Karty Przebiegu Praktyk Zawodowych. W celu prowadzenia konsekwentnego programowania i realizowania procedury informowania podmiotów przyjmujących studentów na praktyki o zaprogramowanych efektach kształcenia i potwierdzania osiągnięcia tych efektów w trakcie praktyk - wprowadzenie stosownego zapisu w <i>Regulaminie studenckich praktyk zawodowych</i>, nakładającego obowiązek na specjalistów ds. studenckich karier i praktyk informowania podmioty przyjmujące studentów na praktyki o założonych efektach kształcenia i konieczności potwierdzania ich osiągnięcia przez osobę wydającą opinię o praktykach (§ 7</p>

	ust. 3 <i>Regulaminu studenckich praktyk zawodowych</i>).
ZO wskazywał na problem z rozróżnieniem opinii i recenzji pracy.	Wprowadzenie w Uczelni zarządzeniem rektora nr 24/03/2015 z dn. 30.03.2015 r. (wraz ze zmienionymi <i>Zasadami dyplomowania</i>) jednolity, ale różniący się od poprzedniego (przede wszystkim pod względem wizualnym) wzór opinii/recenzji pracy dyplomowej.
ZO miał zastrzeżenia co do sposobów pozyskiwania informacji o faktycznej drodze i karierze zawodowej absolwenta w kontekście uzyskanych efektów kształcenia w kontekście dalszych planów edukacyjnych i sukcesów zawodowych absolwentów	Nastąpiło rozszerzenie katalogu narzędzi badania losów absolwentów - zarządzeniem rektora nr 013/02/2015 z dn. 16 lutego 2015 r. została wprowadzona zmiana w zakresie składu komisji, procedury oraz wzoru ankiety monitorowania karier zawodowych absolwentów WSB. Celem dokonania zmiany w składzie Komisji było uzyskanie opinii na temat przydatności wiedzy i umiejętności (a zatem osiągniętych efektów kształcenia) zdobytych w procesie kształcenia z punktu widzenia potrzeb i wymagań stawianych przez współczesny rynek pracy. Ponadto w celu polepszenia funkcjonalności ankiety oraz lepszego dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań otoczenia, podzielono ankietę na dwa działy: ścieżkę zawodową i ścieżkę edukacyjną oraz doprecyzowano pytania, które mają na celu ukazać rzeczywistą ścieżkę kariery absolwenta Uczelni. Ponadto w celu wzbogacenia zebranych danych ankietowych wprowadzone zostały zgodnie z procedurą monitorowania karier zawodowych absolwentów WSB metody jakościowe do badań losów zawodowych absolwentów - w formie pogłębionych wywiadów indywidualnych lub/i metody fokusowej, mające na celu śledzenie losów absolwentów w służbach związanych z bezpieczeństwem narodowym oraz w cywilnej sferze funkcjonowania państwa.
ZO wskazywał na problem z przeprowadzaniem egzaminów dyplomowych.	Aby zapewnić większą przejrzystość i jasność oceniania podczas egzaminu dyplomowego, wprowadzono (także wraz ze zmienionymi <i>Zasadami dyplomowania</i>) nowy wzór protokołu egzaminu dyplomowego (załącznik nr 4 do zmienionych <i>Zasad dyplomowania</i>) uwzględniający miejsce na wpisanie oceny z egzaminu dyplomowego będącą średnią ocen z: prezentacji pracy dyplomowej (autoreferatu studenta), pytania recenzenta, pytania kierunkowego oraz pytania specjalnościowego. Uczelnia przyjęła takie rozwiązanie, ażeby student na zakończenie egzaminu dyplomowego mógł jednocześnie dowiedzieć się o ostatecznej ocenie wystawionej na koniec studiów i dlatego też w ww. protokole, została ujęta (oprócz średniej ocen z referatu studenta,

	<p>pytania recenzenta, pytania kierunkowego i specjalnościowego) również średnia arytmetyczna ocen uzyskanych w całym okresie studiów z egzaminów i zaliczeń z tych przedmiotów, które nie kończyły się egzaminem oraz średnia arytmetyczna ocen promotora i recenzenta z pracy dyplomowej.</p>
<p>ZO miał wątpliwości co do realności przedstawienia rozliczenia godzin studiów (w tym godzin wymagających bezpośredniego kontaktu studenta z nauczycielem) oraz naliczania punktów ECTS.</p>	<p>W istotny sposób zmieniono funkcjonujące plany studiów od edycji 2015, czyli od roku akademickiego 2015/2016 na wszystkich kierunkach w Uczelni. Oprócz powyższych zmian w planie studiów wprowadzono również przejrzysty podział na godziny zajęć realizowane w bezpośrednim kontakcie nauczyciela ze studentem (do których należą np.: wykłady, ćwiczenia praktyczne – osobno realizowane w sali i w terenie; egzaminy, zaliczenia czy konsultacje) oraz godziny zajęć realizowane bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem. Dzięki takiemu rozwiązaniu wartości dotyczące tychże rodzajów i form zajęć (wraz z osobno przypisaną im liczbą punktów ECTS) można w łatwy i szybki sposób odczytać. Ponadto w kartach przedmiotów szczegółowo rozpisano nakład pracy studenta podczas zajęć fakultatywnych i praktycznych wraz z godzinowym wymiarem tychże zajęć. Konsekwentne i matematycznie poprawne zmiany pozwoliły na rzetelne oszacowanie nakładu pracy studentów za okres studiów oraz w semestrach, a także nakładu pracy w ramach osiągnięcia efektów przedmiotowych zawartych w sylabusie, którego wzór także dostosowano do wprowadzonych zmian omówionych powyżej. Dodatkowo liczba godzin praktyk została uwzględniona w module specjalnościowym C i jednocześnie w kolumnie określającej liczbę godzin bez bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem.</p>